

Izhaja vsak petek. — Izdaja Casopisno založniško podjetje »Primorski tisk« Koper. — Nastov uredništva in uprave: Koper, Cankarjeva ulica 1, telefon 170 — Posamezni izvod 10 din, — Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3,5 dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. — Rokopisov ne vračamo.

OB TORKOVEM VEČERU ITALIJANSKIH VEDRIH POPEVK V KOPRU

Po prijateljskem srečanju

Nad 2000 gledalcev je na Titovem trgu spremljalo izvajanje programa, ki sta ga prenašali italijanska in jugoslovanska televizija

Minuli tork zvečer je Koper spet doživel edinstveno prireditev: Večer italijanskih popevk. Izvajalci so sedelne države so namenili do predstavo zlasti pripadnikom italijanske manjšine pri nas, vendar pa se je udeležilo tudi veliko število Slovencev iz vse Slovenije in tudi tujih in domačih gostov, ki so na oddihu pri nas. Prireditev je bila v organizaciji in na pobudo Primorskih prireditev, ob sodelovanju Italijanske in Jugoslovanske televizije. Ob spremljavi slovi-tega odkestra Cergoli so peli Teddy Reno, Arturo Testa, Amico D'Amico, Nunzio Gallo, Maria Paris, Rino Salvati, Fausto Cigliano in Nuccia Bongiovanni. Napovedovala sta Emma Danielli in Saša Vuga v slovensčini. Prireditev je trajala od devetih do skoraj pol enajstih zvečer, prenašali pa sta jo italijanska in jugoslovanska televizija.

Iz znanih razlogov, ki jih ne bi poznali in so sestavni del vse naše politike tako do italijanske jezikovne manjšine pri nas kot do sosednega italijanskega naroda kot celote, si na vseh področjih prizadevamo okrepiti sodelovanje in čim bolj prisrčne stike. Prav na kulturnem področju je bilo v tem pogledu že precej storjenega — ne glede na uspehe na gospodarskem področju, kjer zlasti blagovna izmenjava in neposredni stiki v maloobsejnem prometu krepijo sodelovanje in prijateljske vezi med našima dvema deželama. Posebne vrednosti pa so seveda prireditve in manifestacije, s katerimi skušamo italijanski manjšini pri nas omogočiti doživljanje kulturnih dobrin v materinem jeziku.

Seveda bi to ne bilo mogoče, če ne bi tudi v državnem merilu bila politika takšna — prijateljska in usmerjena na aktivno sodelovanje na vseh področjih. Tako je bilo mogoče izvesti torkovo prireditev v takem obsegu le zato, ker je bil prvič dosežen prijateljski stik in sodelovanje med televizijskima mrežama naših držav, s čimer je bil omogočen prihod italijanskih pevcev in godbenikov v Koper, razen tega pa je bil program dostopen zaradi televizijskega prenosa v obeh državah ne samo gledalcem na Titovem trgu v Kopru, marveč neprimerno širšemu krogu ljudi.

Kot je bilo pričakovati, je bila za vstopnice (čeprav se je tolažilo dražje zaradi kritja velikih stroškov pri organizaciji in obsežnih tehničnih pripravah za prireditve) prva tri tisoč ljudi. Med njimi so bili podpredsednik Izvršnega sveta LRS Jože Viličan, član Izvršnega sveta Vladko Majhen in drugi predstavniki javnega življenja v republiki, dalje predsednik Okrajnega odbora SZDL Koper Albert Jakopič-Kajtmir, predsednik OLD Koper Albin Duja in drugi predstavniki koprškega okraja, generalni konzul republike Italije v Kopru g. dr. Guido Zecchin z osebjem konzulata in številnimi svojimi povabljenici iz Trsta (med njimi n. pr. konzularni predstavniki raznih držav v Trstu), predstavniki javnega življenja v Trstu, številni novinarji in drugi gostje. Vsi so navdušeno pozdravili začetek prireditve, ki sta jo najavila simpatična napovedovalca. Orkester Cergoli pod vodstvom Cergoli-Serini in solistoma Gianniem Safredom in Francosom Russom pri klavirju je skupaj z nastopajočimi pevki in pevci bil deležen bogatih aplavzov. Posebno presenečenje večera je bil priljubljeni pevec Teddy Reno, ki je izven programa prihliel iz Salzburga na to prireditev in počel največ priznanja za svoji dve pesmi.

Ob zaključku prireditve so »Primorske prireditve« nastopajoče pevke in pevce z napovedovalcema vred obdarile s prelepimi šopki cvetja in drugimi darili. Obče odobravanje pa se je ob zaključku prireditve in tega mednarodnega televizijskega prenosa pred očmi skoraj tisočev gledalcev in pred očmi sto tisočev televizijskih gledalcev v obeh državah še stopnjevalo, ko sta lepa italijanska napovedovalca Emma Danielli in Saša Vuga zame-

njala jezika: »Na svidenje!« in »Buona notte!« S tem sta na preprost, a simboličen način izrazila uresničeno možnost prijateljskega povezovanja med našima dvema deželama in našimi ljudmi, ki na najbolj odprti meji

Simpatična napovedovalca Emma Danielli in Saša Vuga

sveta le-temu dokazujejo, kako je takšno sožitje dveh narodov vendarle mogoče tudi med državami z različnimi družbenimi sistemi — če so le njihovi ljudje in voditelji za to.

Pred »večerom« je generalni konzul g. dr. Zecchin sprejem, po končani prireditvi pa je prav tako v njihovo čast povabil na sprejem v hotel Triglav številne domače in tuje goste predsednik upravnega odbora Primorskih prireditev tovariš Crtomir Kolenc.

PREBIVALCI NAŠE KRAŠKE KOMUNE OB 28. AVGUSTU

Sežanska občina praznuje

Plamen žareč bo prepeal temo, kakor zastava bo plapolal, človek bo dvignil obraz od tal, v bodočnost bo stopil z upornogo.

S. Kosovel

Tako kraški pesnik, ki je z ožnostjo strmel na tiho kraško polje, ki je z burjo klical borom: »... Bratje bori, ostanite, rasti te z uporom!« Zgodilo se je sredi poletja 1941. V neposredni bližini Gornje Branice so se utaborili Janez, Jovo, Benjamin, Peter, Milko in Lojze. Pivska četa, ki je pravkar prišla z Mokreca pri Ljubljani.

28. avgusta 1941 je bil v braniški kotlini prvi sestanek Osvobodilne fronte. Vodil ga je Janez — Evgen Dolgan, prisostovali pa so mu: Herce Cehovin, Viktor in Gizele Ukmar ter Evgen, Milan in Antonija Kante. Seme je bilo vrženo v plodna tla. Osvobodilna misel, misel organiziranega, oboroženega upora je šla od hiše do hiše, od vasi do vasi. Plamen žareč...

Ze novembra 1941 sta se borem pridružila Anton Ferjančič — Zvonko iz Vipave in Karlo Maslo, 7. januarja 1942, ko je četica taborila v bližini Jakove in Velikega polja, pa še Janko Premrl — Voljko.

3. febr. 1942 zmanjkata italijanski

posadki pri železniškem predoru v Stanjelu mitraljez in zaboj streliva. 12. februarja odjeknejo pri Grižah prvi partizanski strelji. Partizanska četa je še številnejša.

Anton Sibelja-Stjenka zbira že 1941. leta prve skupine mladincev po Krašu, Maks Dugulin organizira odbore OF. Sledijo si sabotažne akcije. Siroji so vztrajali... Sovražnik besni. Njegove posadke preplavijo vasi, nadzirajo promet po cestah, stikajo po gozdovih. Ječe se polnijo, policija in »Tribunale speciale« v Rimu delata s polno paro. Kaj pomaga? Tudi požigi posameznih domačij in celih vasi ne zaležejo. Tokrat gre zares. Ali sedaj ali nikdar več. Človek je dvignil obraz...

Četica, bataljoni, brigade, korpus. Zvesto in vse do konca... V bodočnost je stopil z upornogo...

Svoboda vihra na konju, vsa goreča vse bleščeča... toda Jovo iz Doline pri Trstu, Benjamin iz Gornje Branice, Milko s Proseka, Peter s Tolminskega, Voljko iz Podnanosa, Evgen in Milan Kante, Stjenka iz Tomačevice in mnogi, mnogi niso videli njenega obličja. Ona pa je zrasla iz njihove krvi.

Dat 28. avgust 1941 pomeni isto kot začetek narodnoosvobodilnega gibanja na območju sežanske komune. Dve leti kasneje — na isti dan — je bil v Tomaju ustanovljen prvi rajonski odbor OF za Sežano.

Pred dvema letoma je občinski ljudski odbor Sežana proglasil ta datum za občinski praznik.

Potem ko je zavedno prebivalstvo sežanske občine premagalo začetne

povojne težave in zlasti po letu 1947, ko je stopila v veljavo mirovna pogodba, se je, čeprav še z odprtimi ranami, lotilo z velikim poletom neposredne borbe na gospodarskem in kulturnem področju. Postaviti trdne temelje gospodarstvu na področju, kjer ni bilo niti enega industrijskega podjetja, niti večje obrtne delavnice, res ni bila lahka naloga. Le trdna volja in zavest, da so še vedno potrebni napor, je rodila bogate sadove. Zgrajena je bila cela vrsta večjih in manjših podjetij. Na območju občine deluje danes osem kmetijskih zadrug, v sleherni vasi gori električna luč, zgrajenih je bilo mnogo komunalnih objektov, popravljenih in zgrajenih je bilo več šolskih poslopj, dva zdravstvena doma itd.

Iz leta v leto se večajo uspehi na vseh področjih. Tudi vprašanje strokovnega kadra, ki je še pred leti povzročalo velike preglavice, je v glavnem rešeno. Vendar se še vedno posveča velika skrb štipendiranju, zlasti učiteljskim in kmetijskim strokovnjakom.

O tem, kar je bilo že predsteno in kar bo začeto letos, pravi predsednik Občinskega ljudskega odbora Sežana tovariš Janko Valentinčič takole:

Najvažnejši uspehi in načrti občine ter gospodarskih organizacij in zavodov so letos v glavnem naslednji: — Z elektrifikacijo Skočjanskega jama so bili položeni še solidnejši temelji za razvoj turizma v občini. V najkrajšem času bo tudi asfaltirana cesta do Čatavuna.

V Dutovljah bo s 1. septembrom začel obratovati nov velik objekt Mižarskega podjetja Divača, s čimer se bo proizvodnja dokaj povečala.

(Nadaljevanje na 4. strani)

DANES SE ZAČNE V KOPRU IV. REPUBLIŠKI

festival kmetijskih strojnikov

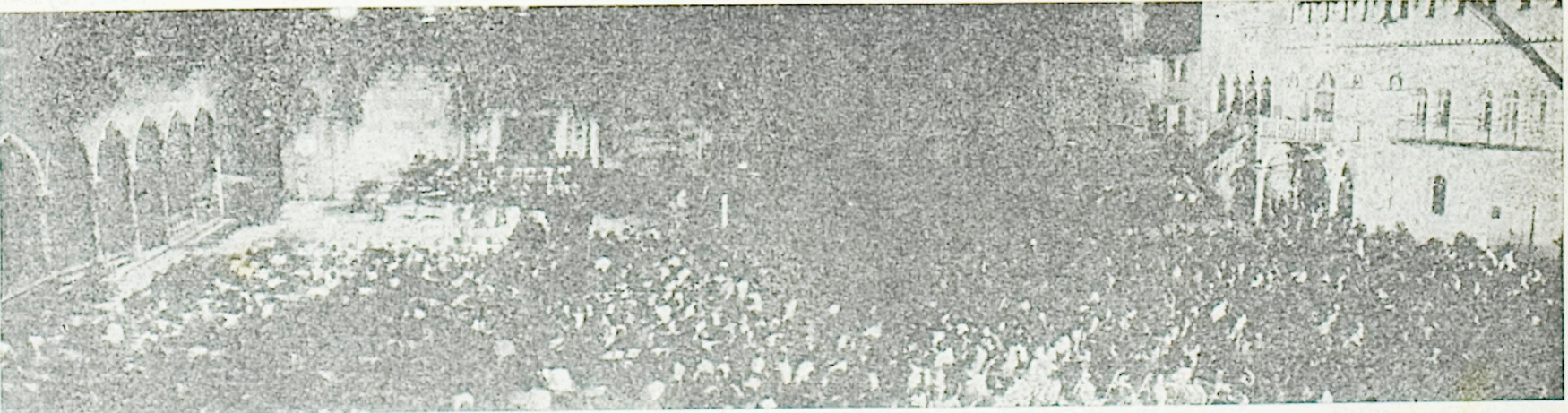
Danes, v petek 28. avgusta, bo ob 13. uri na ploščadi koprškega pristanišča član Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije Julij Beltram odprl IV. republiški festival kmetijskih strojnikov. Otvoritvi bodo prisostvovali ugledni politični in javni delavci Slovenije ter številni predstavniki kmetijskih ustanov in organizacij. Po otvoritvi bo na pomolu tekmovanje mladih zadrugnikov v spretnostni vožnji s traktorji, na zemljišču nasproti Stadiona pa bo tekmovanje traktoristov v oranju. V petek zvečer ob 20. uri bo v mali gledališki dvorani zborovanje kmetijskih strojnikov, na katerem bodo razpravljali o nekaterih najvažnejših vprašanjih s področja kmetijstva.

V soboto ob 7. uri bo v Bertokih pod Serminom nadaljevanje tekmovanja v oranju in v pristanišču tekmovanje v spretnostni vožnji. Tekmovalci bodo nastopili z najmodnejšimi kmetijskimi stroji.

Zaključek IV. republiškega festivala bo v nedeljo ob 9. uri na pomolu, kjer se bo zaustavil sprevid vseh tekmovalcev s traktorji. Tam bodo tudi razdelili nagrade med najboljše tekmovalce-traktoriste. Festival bo organiziral Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije in udeležilo se ga bo okrog 70 tekmovalcev, ki so se v republiški tekmovanje uvrstili po izbirnih okrajnih tekmovanjih.

Naši srednješolci se vračajo z avtoceste

V sredo, 2. septembra, se bo vrnila z avtoceste III. koprška MDB srednješolcev. Na cesti je dosegla pomembne uspehe in se zato njeni člani vračajo vedrih lic in ponosni na svojo delo. Veseli smo jih tudi mi in jim bomo zato pripravili prisrčen sprejem v sredo popoldne v Postojni. Postojnčani, udeležite se ga!

Pogled na Titov trg v Kopru med izvajanjem programa »Večera italijanskih popevk« v organizaciji »Primorskih prireditev«. Trg je edinstven prostor vseh ožirih za podobne prireditve na prostem in mu je težko najti par kjerkoli pri nas

Sprehod POSVETU

in ZDA glede enakopravnosti z Veliko Britanijo in ZDA v splošni zahodni strategiji in nuklearni politiki. Verjetno bosta Eisenhower in De Gaulle razpravljala tudi o alžirskem vprašanju, glede katerega Amerika odklanja francosko politiko. V Parizu se bo Eisenhower sestal tudi z italijanskim predsednikom vlade Segnijem in zunanjim ministrom Pellom.

RADIOAKTIVNOST OGROŽA ČLOVEŠTVO

Komisija ameriškega kongresa za jedrsko energijo je izdala poročilo, v katerem pravi, da bo nadaljevanje poskusov z jedrskim orožjem povzročilo v zraku tako radioaktivnost, da bo človeštvo resno ogroženo. Zato je ta komisija zahtevala od ameriških strokovnjakov izjavo o sedanjih posledicah, ki jih povzročata radioaktivni prah, kajti znano je, da so te posledice močno usodne za človeštvo in v svetu vse bolj prevladuje zahteva po prekinitvi poskusov z jedrskim orožjem.

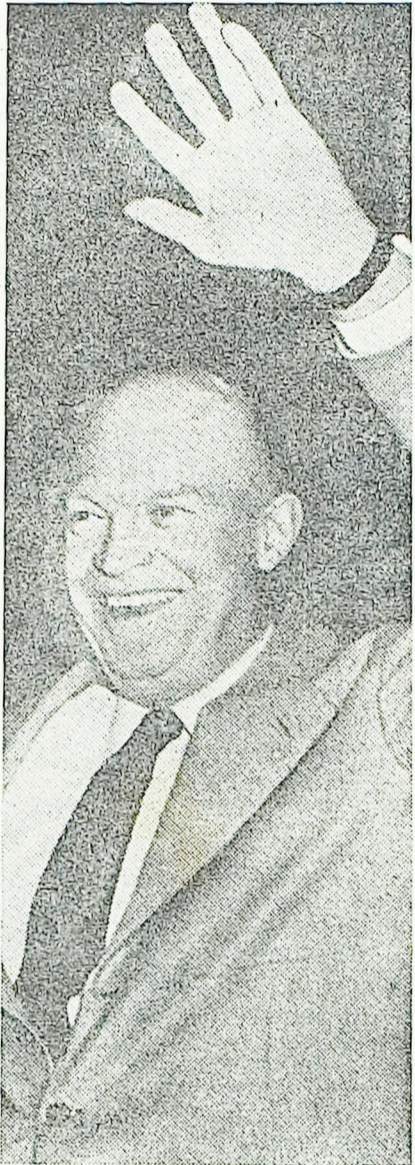
OBNOVLJENO PRIJATELJSTVO

Generalni tajnik Arabske lige Hasuna je v Tunisu izrazil upanje, da bodo kmalu obnovljeni diplomatski odnosi med Tunizijo in Združeno arabsko republiko. Dejal je, da bo to prvi korak k poravnavi spora med obema državama in da bo velikega pomena za utrditev vezi med severnoafriškimi državami. Generalni tajnik Hasuna je iz Tunizije potem, ko je razpravljal s predsednikom Tunizije Burgibo o odpravi nasprotij med Tunizijo in ZAR, odpotoval v Kairo s prepričanjem, da se bo zasedanja sveta Arabske lige v Casablanci udeležil tudi najvišji zastopnik Tunizije.

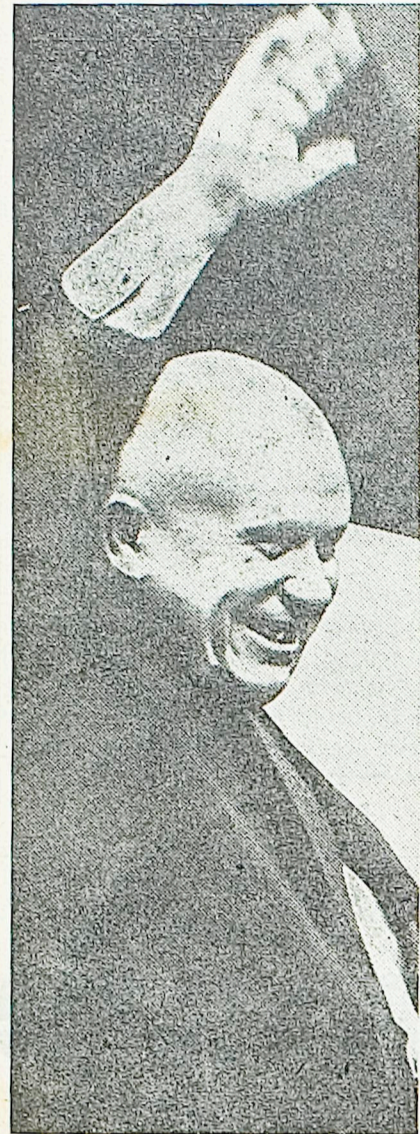
VEČER JUGOSLOVANSKE POEZIJE V ANGLEŠČINI

Kot smo že napovedali, so v okviru tritedenskega seminarja angleškega jezika v Piranu priredili tudi javni večer jugoslovanske poezije, prevedene v angleščino. Angleški predavatelji so izvedli ta večer pred zaključkom seminarja v četrtek, 27. avgusta ob 20.30 v »Domu družtev« v Piranu. Predavatelji z nottinghamske univerze in glavni

literarni instruktor britanskega radia, g. Gilbert Phelps so v angleščini recitirali precejšnje število slovenskih, hrvatskih, srbskih in makedonskih pesnitev, ki bodo v Angliji v kratkem izšle v novi antologiji jugoslovanskih pesnikov. Ob začetku recitacijskega večera je o antologiji in seminarju spregovoril nekaj besed dolgoletni docent na nottinghamski univerzi, slovenski rojak Janko Lavrin, ki se trenutno mudi na počitnicah v Piranu.

Pred sestankom: Dwight Eisenhower — vesel in poln zaupanja: »Samo informativno!«

Pred sestankom: Nikita Hruščev — prav tako dobre volje: »Vendarle po mojem!«

EISENHOWER V EVROPI

V sredo je prispel v Bonn predsednik ZDA Eisenhower in se s kanclerjem Adenauerjem razgovarjal o berlinskem in nemškem vprašanju. V četrtek je odpotoval v London, kjer bo ostal do 2. septembra. Z britanskim predsednikom vlade Mac Millanom bo te dni verjetno razpravljalo o ohladi tvi odnosov, ki so nastali med Parizom in Bonnom na eni strani ter Londonom na drugi strani, kar povzročata ZDA veliko skrbi. Med svojim bivanjem v Londonu se bo Eisenhower razgovarjal tudi s španskim zunanjim ministrom. V sredo, 2. septembra, pa bo odpotoval v Pariz. Z de Gaulleom bo verjetno proučeval probleme Atlantske zveze, saj bi rad odpravil nasprotja med Francijo

DOSEDANJI USPEHI NAJ BODO VZPODBUDA da bomo izpolnili planske naloge

V torek so v Kopru predsedniki in podpredsedniki občinskih ljudskih odborov s predsednikom našega okraja in njegovimi sodelavci podrobno razpravljali o izvajanju letošnjih občinskih družbenih planov v prvem polletju. Pri tem so analizirali vse možnosti, da bi bili družbeni plani kar najbolj realizirani in ugotovili na podlagi izbranih podatkov, da lahko naši delovni kolektivi še presežejo letošnje obveznosti in petletni perspektivni plan razvoja našega gospodarstva uresničijo v štirih letih, to je do konca leta 1960, če se bodo le potrudili.

Analize so nomreč dokazale, kako zelo je bilo v prvih šestih mesecih letošnjega leta razgibano gospodarstvo, kar je brez dvoma očitna posledica uveljavljanja nagrajevanja po učinku in vedno boljše organizacije dela. Ta dva činitelja večata produktivnost delovne sile, ustaljenost poslovanja podjetij in postopno odkrivanje ter izkoriščanje doslej skritih možnosti povečanja proizvodnje. Na posvetovanju so bili med drugim prikazani naslednji podatki: družbeni bruto proizvod je za 21 odstotkov večji, kot je bil lani v prvih šestih mesecih in je bil okrajni družbeni plan — kmetijstvo in gozdarstvo pri tem nista upoštevana — dosežen s 46 odstotki. Realizacija narodnega dohodka je bila letos za 40 odstotkov večja kot lani in dosegla 49,7 odstotka letnega plana. Potrošniški fond se je povečal za 26,5 odstotka, število zaposlenih za 8 odstotkov (s tem je bilo doseženih že 98,5 odstotka plana) in delovna disciplina je v primerjavi z delovno disciplino lani dosegla letos lep napredek.

Seveda pa ne smemo biti s temi rezultati tako zadovoljni, da bi v prihodnjih mesecih popustili v nadaljnjih naporih za izpolnitev plana. Predvsem je važno — to so v razpravi poudarili tudi predsednik OLO Albin Duje, sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik OSS Koper Franc Klojučar in direktor okrajnega Zavoda za planiranje Milan Keršovan — naj občinski ljudski odbori in gospodarske organizacije takoj podrobno proučijo vzroke prekoračenja in neizpolnjevanja plana, ker le tako bo možno dobiti realno osnovo programov za prihodnje leto. Istočasno bo potrebno tudi ugotoviti, kakšne investicije bodo v

prihodnjem letu najbolj nujne in kje so še možnosti, da bi bil delovni učinek še večji. V razpravi je bilo zlasti močno poudarjeno dosledno izvajanje tarifne politike. Boriti se bo treba proti zavlačevanju nagrajevanja za presežek norme in proti linearnemu izplačilu premij in nagrad. Le-te naj bodo resnično stimulative in znak priznanja za izvršeno delo, ne pa pavšalne po plačilni listi.

Posebno vprašanje je bil nereden dotok proračunskih sredstev. Ze te posvetovanje je dokazalo, da bo nuno podvzeti kar najbolj ostre mere proti tistim, ki ne odvajajo svojih davčnih obveznosti, čeprav bi jih lahko. Občne so namreč v velikih težavah, ker ne morejo po planu izvajati negospodarskih investicij, ker je dotok proračunskih sredstev zelo slab.

Ob zaključku tega posvetovanja so predsedniki občin sklenili, da bode v torek razpravljali o kmetijstvu v našem okraju.

V nekaj vestah

Washington: Z ameriškega vojaškega oporišča Wendenberg na Kaliforniji so izstrelili pretekli teden nov ameriški umetni satelit, imenovan »Raziskovalec V«. Na Zemlji so že ujeli različne radijske signale, ki jih oddaja satelit. V njem so naprave, ki proučujejo možnosti potovanja človeka v vesolje in njegov povratek na Zemljo.

Berlin — 12. septembra bodo odkrili v nekdanjem nacističnem ženskem taborišču v Ravensbrücku spomenik žrtvam nacističnega terorja. V tem taborišču je med vojno izgubilo življenje 92.000 internirank iz raznih krajev Evrope, med njimi tudi veliko število Jugoslovanov.

Varšava: V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je obiskalo Poljsko okrog 18.000 tujih turistov, med katerimi je bilo največ Američanov, Angležev, Francozov, Italijanov in Skandinavcev. Zelo malo pa je bilo gostov iz SZ, Češkoslovaške, Madžarske in Romunije.

Novice s TRZASKEGA

Te dni bo odšla v Rim posebna delegacija, ki se bo razgovarjala z ministrskim predsednikom in raznimi ministri ter predložila zahteve za učinkovite gospodarske ukrepe. Komisijo je izbral vodstvo krščanske demokracije in ministrski predsednik je odločil, kdo lahko pride v Rim. Zaradi tega so levičarske skupine v občinskem svetu nezadovoljne, saj so pred časom zahtevale, da bi bili v tej delegaciji predstavniki vseh političnih skupin in da bi se pred odhodom v Rim sestal občinski svet, toda vladna stranka je ta predlog odbila. Tržaško vodstvo KD je obljubilo, da bo komisija predložila zahteve na podlagi raznih resolucij, ki jih je do sedaj odobril občinski svet, in sicer zahteve po okrepljivi obratov IRI v Trstu in Trzinu, ureditev vprašanja

ladjedelnice Felszevi v Miljah, okrepitev pomorskih zvez, carinske olajšave, ustanovitev avtonomne dežele itd.

Univerzitetni študenti in njihove družine so zaskrbljeni, ker je uprava tržaške univerze zaradi zmanjšanja vladne podpore sklenila zvišati takse, da bi krila stroške za ogrevanje. Študenti bi z novim šolskim letom morali plačati še novo takso v znesku 2000 lir. Delegacija študentov je bila pri vladnem generalnem komisarju in ga zaprosila, naj posreduje, da bi uprava univerze preklcala svoj ukrep in naj bi univerza dobila polno gnotno podporo vlade.

Te dni bo kmetijsko nadzorništvo začelo razdeljevati podporo kmetom, ki so lani utrpeli veliko škodo zaradi suše. Razdelili bodo hrano in krmliva za živino v skupni vrednosti 15 milijonov lir. Cenijo, da so kmetovalci na Tržaškem zaradi suše imeli približno 70 milijonov lir škode samo pri krmi in so mnogi moral zaradi tega prodati živino.

Pristaniški delavci so ta teden dva dni stavkali v znak protesta, ker so nekatera podjetja za delo v pristanišču uporabljala tujo delovno silo, ki ni vključena v skupine pristaniških delavcev. Krepka sindikalna akcija prizadetih delavcev je dosegla uspeh in je bil s podjetji sklenjen sporazum.

JADRANJE Kvalifikacijska tekmovanja v Piranu

V soboto in v nedeljo je bilo v Piranu izbirno tekmovanje jadrnice Star za sestavo slovenske flote, ki nas bo zastopala na XVII. distriktu. Po treh regatah je zmagal v skupnem plasmanu Sivilan (Ljubljana) pred Zejem (Maribor) in Filipijem (Izola). Četrto in peto mesto so zasedli Pirančani. Sivilan in Zej bosta skupaj s Fafangelom zastopala slovensko floto Star na prvenstvu XVII. distrikta.

KOBJEGLAVA

S prostovoljnimi delom in deloma s sredstvi bivšega ObLO Komen so Kobjeglavci pred nedavnim popravili vaške poti, pot proti Hruščevici in manjši del poti proti Lukovcu. Za to delo so opravili 1200 prostovoljnih ur, denar pa so potrošili za nabavo gramoza in za prevoze.

Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradak — Tiska tiskarna CZP Primorski tisk

OB 40. OBLETNICI USTANOVITVE KPJ

Nedelja v rdečem

Najlepše bomo proslavili letošnje jubilejno leto, če bomo spoznali »Franjo«, smo menili. In smo se podali na pot. Petdeset po številu. Zgodnje jutro je obetalo lep dan. Na obrazih se je še pasel zaspanec. Sele veter, ki je plahotal ob bokih tovornjaka, ga je nekam odplnil. Najbrž se je kar vrnil domov, v Zagorje. Res, ni ga bilo ves dan. Zvečer, pa nas je spet čakal doma, s široko razprtim objemom.

Skozi Pivko smo bili mimogrede in OM je nato dobesedno požiral asfaltne cestišče. V Ridah — pravzaprav še zdaj ne vem, če ni bil to samo odblek v debeli ljubljanski megli, ki nas je prevallala — smo srečali prav tak voz in prav tako pisano družino pod njegovo platneno streho, kot je bila naša. Onj so brželi na našo stran. Nemara k morju. Oboji smo prepevali. Mar more biti kje petdeset mladih ljudi, pa da ni pesmi vmes?

Ko smo zavozili z asfalta, smo se najprej balj prahu. Pa ni bilo nič s tem strahom. Mar nas je mogel dohajati? Po tisti divji cesti smo brž pridrseli v Idrijo.

Idrija vsekakor tišči v naš program. »Franja« je simbol upora teh krajev. In ali ni bil idrijski rudar tisti, ki je na Cerkljanskem leta 1941 prvi stisnil pest in zobe? Ti kraji so ostali vsa štiri leta središče partizanstva na Primorskem.

Vse mesto živi z rudnikom, ki skozi enajst mesecev diha iz predelovalnice svoje žveplene sapice nad strehe. V septembru je dimniti na dopustu. Takrat ga »amitajoj«. Pa so domovi vseeno prijazni. Okna krasijo s čipkami, in kitijo s cvetjem. Mar je naključje, da je cvetje najraje v rdečem? V rdečem, ki pomeni upor, v rdečem, ki menda od vekomaj pomeni ljubezen...

Ob rudniških napravah nas je zgovorno vodil tovariš tehnik. Mar vas ne mika spet slišati zgodbo o prvih začetkih tega podjetja?

Bilo je nekoč — menda je že kar 450 let steklo mimo — ko je pred divjimi biričji strogega škofjeloškega

gospoda pribežal v to grapo reven kmet. Zemlja, ki jo je doslej znojeno prekopaval, je ostala pusta. Jel je izdelovati škafe. Potem, ko se je te ropotije nabralo, pa je tovoril ob semanjih dneih daleč v Tolmin, včasih pa tudi »predren« v Skofjo Loko. Preden se je podal na pot, ki je bila dolga in vroča, je škafe dobro namočil v studencu pod bajto. Jezilo ga je, ko se je v njih nabralo čudno težko biato... Sele čez več let je zvedel, kaj je to. Tako se je začelo.

Potem smo obšli velike peči, ogromne cevovode, v katerih se ohladijo živosrebne pare. V možgane se zapliče stvari, ki nemara niso bistvene. A zanimivo jih je vedeti. Liter živega srebra tehta 13,60 kg. Kilogram je vreden 5000 dinarjev. Ena tona približno ga steče na dan. Idrijski rudnik je po količini proizvodov tretji, po kakovosti pa prvi v Evropi. Zaloge, ki jih še skrivajo nedra teh gor, so neprecenljive.

Zajeli smo v pržišče svetle, tekoče kovine. Andrej je menil, da bi se bilo v njej lahko učiti plavanja. Toda, oprostite nam, pred nami je še nekaj kilometrov.

Cudno! Se niste pozabili na tisti krvavi januar 1944? Takrat je obležalo 43 naših. — Tudi v Cerknem je cvetje v oknih rdeče.

Pred opoldansko pripeklo smo se zalezli v tesni Pasice: ob hudournik, ki predreno kolovratil med skalami navzgor. Tod ni bilo mostičev tiste pozne jeseni 1943. Dr. Viktor in Brane in Gašper so na ramenih znašali material za prvo barako. In drugega dostopa ni bilo. — »Franja«. Hlad. Barake, potuhnjene druga za drugo. Kot bi jim kdo ve kako vtepal na čela moderne taktike. Če bi sonce kaj več, kot samo pokukalo v to globel, bi košate bukve dobro zastirale njihva plešasta slemena. Tako pa, kdo ve, čemu služijo. Ozek pramen modrine med skalnimi previsi vpija naše poglede.

Se niste pozabili na tisti krvavi januar v Cerknem? Ob iznenadnem napadu je obležalo 43 naših. Malo

jih je ostalo. — 12 težko ranjenih so prinesli v »Franjo« — pripoveduje kronika. Njenj listi so prepereli, načeti od vlage.

20. IV. 1944. Bolnica je napadena. Vsa grapa se trese od detonacij. Bolniki se držijo sicer junaško, a nepokretnim se bere groza na obrazih. Ponoči: ranjenci so evakuirani v pripravljene bunkerje.

5. V. 1944. Postojanka je »pogorela«. To vest je osebe bolnišnice namenoma razširilo, toda delo se je nemoteno odvijalo.

9. II. 1945. Bolnica je dobila lep rentgenski aparat. — Odprt Invalidski dom. Sestavljen je invalidski pevski zbor iz 20 pevcev — invalidov, z učiteljem »Čričkocom«.

Marca je sprejela bolnica 91 pacientov...

V zadnji ofenzivi je bilo hrane le še za 14 dni...

24. III. 1945. Ob pol osmih so padle prve mine v grapo, nakar so se bunkerji zakamuflirali. Poskus sovražnikovega predora so ustavili mitralježi. Mine niso mogle zadeti cilja. Sovražnik je poskusil z ognjem. Zažgal je suho rušo in resje. Ogenj se je širil. Dim je grozil z zadušitvijo. Ranjenci so se zaradi dima onesveščali... Minilo je...

5. V. 1945. S težkim srcem odhajamo iz grape, ki nam je bila toliko časa dom...

— Listi so porumeneli in prepereli. Toda z njimi je več kot poldrugo leto življenja. — Rad bi ga čimgloblje dojel. Prebiram stencas. Karikature. Zafkriljivi verzi. Humor, ki zbija norce iz sebe, iz lastne nesreče in nesreče tovarišev, iz sovražnika. Izza njega urdite očl borce, uklenjenega v kramarjevo opornico... Stopnička pred vrati zajeti nemara vselej, ko stopiš nanjo. Le zakaj se mi je njen jok zdaj zazdel jok ranjenca! Enega tistih iz Cerknega. Enega izmed dvanajstih. 47 jih je tedaj obležalo. — Toda, zakaj ne bi v potoku, ki vre pod barakami, slišal tudi zvok kitar, mrmrajočega partizanskega naplava?

OB KRVODAJALSKI AKCIJI NA POSTOJNSKEM

Vaša kri rešuje življenja!

Pod tem geslom prirejamo vsako leto po vsej Sloveniji krvodajalske akcije, ki jih organizira Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane.

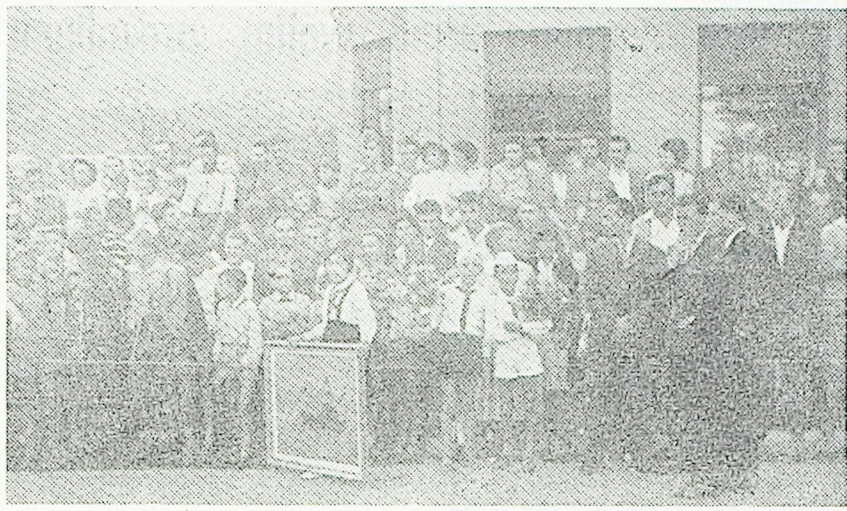
Postojnski predel je eden izmed tistih v naši republici, ki se rad odzove temu klicu. Med Postojnčani je tudi lepo število stalnih krvodajalcev, za kar so prejeli najvišje priznanje, to je, zlato značko krvodajalcev. Ti in še najmanj 600 drugih prebivalcev postojnske občine pa se bodo tudi letos udeležili krvodajalske akcije, ki jo bo skupno z Zavodom za transfuzijo krvi priredil Vestni odbor Rdečega križa v Postojni.

Pretekli teden je upravnik postojnskega zdravstvenega doma dr. Franc Ambrožič na javnem predavanju v mestni kinodvorani

temeljito seznanil številne poslušalce o pomenu krvodajalske akcije in o vlogi, ki jo ima za rešitev življenja kri. Sadržavljana. Številne prometne nesreče, bolniki na operacijskih mizah, ki ostanejo pri življenju ne samo po zaslugi sodobne medicinske znanosti, pač pa tudi po zaslugi pravočasno prejete krvi, nas opozarjajo, da je pravzaprav dolžnost vsakega zdravega človeka, starega od 18. do 60. let, da da svojo kri za eno izmed najbolj humanih dejanj: za rešitev življenja znani ali neznanji osebi.

Da pa bi ta akcija tudi letos kar najbolje uspela, je Vestni odbor RK poskrbel za čimboljše organizacijo. Tako je zaprosil Zavod za transfuzijo krvi, naj bi s svojim avtobusom pripeljal v Postojno na odvzem krvi prebivalce iz oddaljenih krajev, kot so Planina in druge večje vasi. Mestni odbor RK je tudi začel z veliko propagando med delovnimi kolektivi, ki bodo, kakor prejšnja leta tekmovali za čimvečjo udeležbo. Te živahne priprave na akcijo samo pa že kažejo na to, da bo tudi letos uspeh nadvse zadovoljiv in da je v prebivalcih postojnske občine začel prevladovati čut poštrevnosti in resničnega tovarištva. Oni vedo: zavest, da si nekomu rešil življenje je najlepša in je vredna prostovoljnega darovanja krvi.

A. B.

Takole so mladi in stari v Ilirski Bistrici minuli petek pričakali ljubljenskega maršala Tita in njegovega gosta iz Etiopije cesarja Haile Selasija. Ustavili so celo kolono, pionirji so visoke goste obsuli s cvetjem, predsednik občine Albin Kuret pa je cesarju podaril lepo oljnatno sliko, ki kaže začetek gradenj v novem koprskem pristanišču. Pozdrav pionirjev in predsednika Kureta je sam maršal Tito sproti v francosčino prevajal svojemu visokemu gostu. Pionirčki pa so s cvetjem obdarovali tudi tovarišico Jovanko in princezo Aido Desto. Tako se je koprski okraj dostojno poslovil od etiopskega cesarja in drugih gostov našega predsednika Tita. Prelepi dogodek bo ostal Bistričanom prav gotovo še dolgo v spominu.

Vsako leto novi uspehi in načrti

Kmetijska zadruga Lokev je pred kratkim napravila obračun polletnega dela, ki se bistveno razlikuje od dela v prvem polletju lanskega leta. Značilnost letošnjega poslovanja zadruge je vedno večja usmerjenost njene dejavnosti v povečanje kmetijske proizvodnje. Tako je letos kmetijska zadruga dala okrog 350 tisoč dinarjev za nakup umetnih gnojil in razumljivo je, da je uporaba nabavljenih gnojil povečala proizvodnjo in

s tem tudi odkup, ki ji predstavlja lep dohodek. Letos je zadruga prodala za približno 350 tisoč dinarjev krmil in zato se je povečala množnost živine. V kar največji meri pa KZ Lokev skrbi za tesno sodelovanje s kmeti.

Pogodbeno sodelovanje je omogočilo rekordne pridelke sena na temeljito pognojnih travnikih in lep pridelok pšenice italijanske sorte in zato kmetovalci radi sodelujejo z zadrugo.

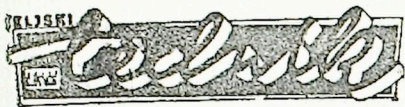
Akcijni program, ki je bil ostvarjen v okviru občinskega plana, ni bil v celoti dosežen, kljub temu pa je bila realizacija dokaj uspešna. V prvem četrtletju letošnjega leta je potekalo izpolnjevanje družbenih obveznosti pravilno, toda s spremembo razmer na živinskem tržišču je promet v mesnici KZ močno padel. Vendar menijo, da bo plan zadruge v drugem polletju ne samo dosežen, pač pa celo presežen, saj so danes vsi pogoji za njegovo realizacijo in delovnemu kolektivu ne manjka volje do dela.

Konec lanskega leta je zadruga s pomočjo KZ Vreme kupila traktor s številnimi priključki. Čeprav bi moral biti traktor močno rentabilen, žal ugotavlja strojno-traktorski oddelek, da dela z izgubo. Vzrok je v tem, da zadruga ni mogla dobiti stalno nameščenega traktorista in zato je bil traktor v pretežni meri neizkoriščen.

Da bi v prihodnje in v skladu z našo kmetijsko politiko dosegli še boljše rezultate, se je vodstvo zadruge odločilo vložiti večja investicijska sredstva za izdelavo elaborata za melioracijo skupnega pašnika, za proučitev možnosti lastne ekonomije in za temeljito obnovo strojnega parka.

Dramir

Kaj pravi drugod...

TOPLOVOD BO DO ZIME ZE DOGRAJEN

Ureditev središča Novega Velenja se bliža koncu, hkrati z njo pa tudi napeljava cevi, po katerih bodo odpadno vodo iz velenjske termoelektrarne spuščali v novo mesto, kjer bo ogrevala stanovanja in tekla tudi v kopalnicah. To je prvi poskus toplovodnega gretja pri nas sploh.

KOMU SE BO NASMEHNILA SREČA?

Občinski sindikalni svet v Kranju je že predlanskim priredil veliko tombolo. Po dobljenih izkušnjah pripravljajo zdaj še večjo tombolo, ki bo 13. septembra. Skupno bo 70 glavnih dobitkov. Največji dobitek bo montažna hiša, ki jo bodo izdelali v Beogradu. Prav tako bosta med dobitki dva avtomobila Fiat 600, večje število sesalcev za prah, pralni stroj, 30 koles, 15 radijskih sprejemnikov itd.

Čisti dobiček tombole je namenjen za nadaljnja gradbena dela pri sindikalnem domu, kjer (izvzemši opremo itd.) primanjkuje še okrog 10 milijonov dinarjev.

ZAČETEK GRADNJE HOTELA V NOVI GORICI

Prejšnjo sredo so delavci Splošnega gradbenega podjetja Gorica začeli kopati temelje za nov hotel, ki bo stal na doslej praznem prostoru med restavracijo in Erjavčevim drevoredom v Novi Gorici. V njem bo prostora za nekaj nad 60 postelj in naj bi bil zgrajen prihodnje leto. Nov objekt bo povezan v eno celoto z restavracijo in kavarno. Stal bo blizu 80 milijonov dinarjev.

V TEDNU DNI 52 MOPEDOV

V Pomurju vlada precejšnje zanimanje za nakup mopeda. Pred enim tednom je dobilo trgovsko podjetje »Zelezo« 52 mopeda. Danes imajo samo še enega, pa še ta je prodan. Cena mopeda je 143.450 dinarjev. Pravijo, da imajo že 20 novih interesentov.

IX. NOVOMEŠKA MDB SE PRIPRAVLJA

Približno 80 fantov in deklet, kmetov, delavcev in vajencev, se je do večeraj prijavilo Okrajnemu komiteju LMS Novo mesto za delo v IX. novomeški MDB Karla Kolmana - Maroka. Brigada bo odšla na gradnjo avtoceste v Srbijo 30. avgusta zvečer iz Novega mesta.

OK LMS sprejema prijave za brigado do 28. avgusta. Brigada bo imela 120 članov.

Tudi mladinski aktiv Lokev

Na svoji zadnji seji je odbor aktiva Ljudske mladine Lokev sklenil, da bo vsestransko poživil delo mladinske organizacije. Lokev je največja kraška vas, zato bi v njej pričakovali živahno mladinsko dejavnost. Vendar je ni, čemur je vzrok ta, da je v tej organizaciji včlanjena pretežno kmečka mladina, ki je v poletnih mesecih močno obremenjena z delom.

Da bi dosegli čimvečjo in vsestransko dejavnost, se bo aktiv udeležil tromesečnega nagradnega tekmovanja v počastitev 40. obletnice ustanovitve SKOJ, ki ga je razpisal Okrajni komitej LMS Koper.

Osnovni namen tekmovanja je povečati dejavnost mladine na

vasi, utrditi aktivne mladih združnikov, ustvariti boljše materialne pogoje za delo organizacije in zbrati čimveč prijavi za mladinsko delovno brigado. Sedaj je v mladinski delovni brigadi pet članov aktiva.

Vodstvo mladinske organizacije sedaj proučuje tudi možnosti poživitev dela TVD Partizan, saj so danes vsi pogoji za uspešno vadbo, le zanimanje za telesno-vzgojno delo je še vedno premajhno. Delo organizacije pa bi bilo neprimerno bolj uspešno, če bi imeli društvene prostore. Ti bi bili najprimernejši v zapuščenih stavbi sredi vasi — Taboru, kjer bi lahko s primerno adaptacijo uredili tudi prostore za delo drugih krajevnih organizacij.

Sem in tja po sežanski občini

ŠKRBINA

Kot vsaka vas, ima tudi Škrbina na vrsto vaških problemov. Toda zasluga agilnega krajevnega odbora je, če je teh problemov vsako leto manj. Lansko leto so napeljali v spodnji del vasi nov vodovodni odcep, dolg kakih sto metrov. Kopati so morali v živo skalo in s kompresorjem, ki so si ga izposodili pri podjetju »Marmorindus«, so delo laže opravili. Zgradili so tudi 5 m dolgo korito za napajanje živine. Vsa težaška dela so opravili sami, bivši Ob-

činski ljudski odbor Komen pa je prispeval za material in za strokovno delovno silo nekaj nad 90.000 dinarjev.

Letos so prav tako s prostovoljnimi delom uredili zid ob glavni cesti in popravili tri vaške vodnjake. V načrtu pa imajo še tlakovanje prostora pred koritom za živino v izmeri 60 m².

KOMEN

Približno četrtina hiš v Komnu je še brez pitne vode. To povzroča krajevnomu odboru precej skrbi.

Toda dobra organizacija in volja prebivalcev do sodelovanja bosta v kratkem rešili skrbi tudi tista gospodinjstva, ki so morala vse doslej čakati. V teku so že dela za napeljavo vodovodnih priključkov v petnajst hiš. Jarke bodo izkopali sami prebivalci s prostovoljnimi delom, cevi pa, ki jih bo treba okrog 400 m, bo plačal Občinski ljudski odbor Sežana.

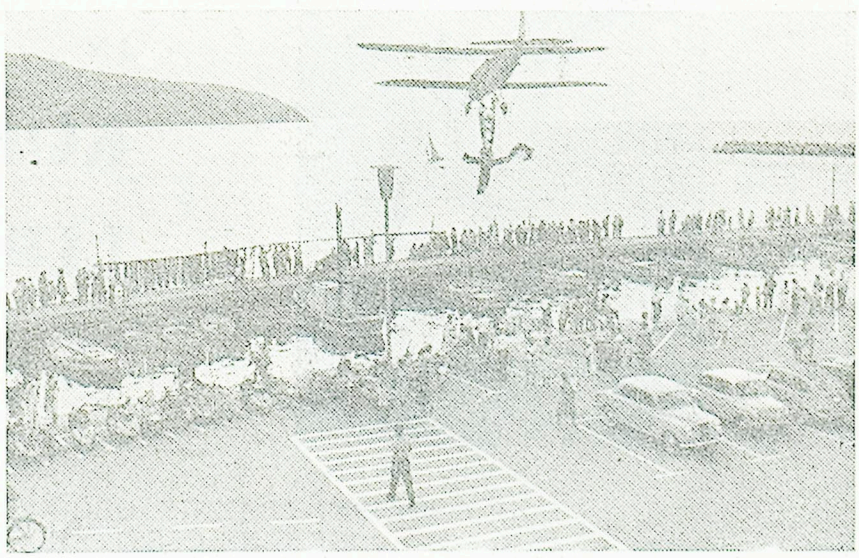
Krajevni odbor in množične organizacije v Komnu imajo letos v načrtu ureditev parka okrog spomenika padlim v NOV. Z delom nameravajo začeti v kratkem, dokončali pa ga bodo do konca meseca oktobra.

PLISKOVICA

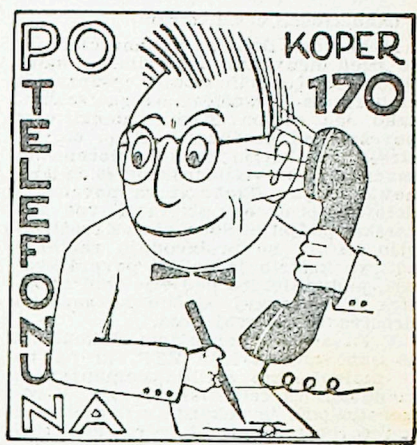
Ne samo pozimi, ko so večeri dolgi, ampak tudi poleti, ko pridejo s polja in so trudni od celodnevne dela, se redni obiskovalci radi zberejo v čitalnici prosvetnega društva »Sloga«. Tu so jim vselej na razpolago razni časopisi, revije in knjige. Zelo radi tudi poslušajo radijske oddaje, zlasti predavanja in narodne pesmi.

Dasi je ta kotiček tako obiskovan — včasih ni niti prostora za vse — je vendar še vedno zelo slabo opremljen. In tudi oprema, kar je je, je stara in jo bo treba prebrati slej zamenjati. Misliti bo treba tudi na beljenje in še na marsikaj. Toda kakor koli že, bilo bi popolnoma napačno, če bi prostor služil v kake druge namene, o čemer se baje že govori.

-er

Minulo soboto zvečer je — kot smo najavili — znani jugoslovanski akrobat v zraku Aleksič izvajal nad Portorožem, Izolo in Koprom vratolomne akrobacije pod letalom, obešen nanj samo za zobe. Na sliki: pod letalom nad koprskim zalivom v starem pristanišču

KOPER 110: V koprskem pristanišču je bil te dni živahen pomorski tovorni promet. Tako je japonska tovorna ladja »Kuroshio Maru — 28« izkrcala 303 tone zmrznjene tunine, etiopska ladja »Giuseppina« 52 ton banan, japonska ladja »Nagasaki Maru« pa sedaj izkrcava 205 ton zmrznjenih rib. Konec tedna bo iztovarjala v koprskem pristanišču japonska ladja »Surniyoshi Maru — 28« 245 ton tunine.

POSTOJNA 14: Te dni bo poteklo 70 let od odkritja Otoške jame pri Postojni. Jama sta leta 1889 odkrila domačina iz Veliškega otoka Franc Dolenc in Jože Vilhar. V spomin na njeno najdbo bo 6. septembra v popoldanskih urah Zavod Postojnske jame razsvetlil Otoško jamo, nato pa bo zabava pri Piški jami. Otoška jama je znana razen po svoji lepoti tudi po tem, da so v njej našli predmete iz starokamene kulture. Turistične organizacije si sedaj močno prizadevajo, da bi Otoško jamo elektrificirali.

KOPER 23: Nevihta, ki je v nedeljo divjala tudi nad koprskim okrajem, je zahtevala dvoje človeških življenj. Med nalivom so se zatekli pod cerkveni stolp v Zajelšah pri Ilirski Bistrici delavci in ob 16.30 uri je strela ubila Franca Deklevo in Bruna Viteza ter težko poškodovala Jožeta Lakoto ter Jožeta Kovačiča.

SKOFIJE 12: V nedeljo so zabeležili v Ankaranu obisk, rekorden za ta letni čas, ko se turistična sezona že nagiba proti koncu. Ta znani letoviški kraj je obiskalo več tisoč kopalcev, predvsem domačih gostov. Niti kratkotrajna ploha ni skalila dobrega razpoloženja letoviščarjev, pač pa je gostincem napravila precej skrbi, ker so komaj zmogli ustreči željam gostov.

Tudi tujski promet v Ankaranu ne kaže znakov bližajočes jeni. Sedaj letuje v gostinskem podjetju Turist okrog 350 tujih gostov in uprava podjetja upa, da bo obisk zadovoljiv do pozne jeseni, če bo vreme naklonjeno.

KOPER 298: Motorna jahta »Burja« je zaključila nekajdnevno krožno potovanje na progi Koper — Dubrovnik — Koper. Potovanje je zelo dobro uspelo in potniki so pobliže spoznali tiste predele jadranske obale, ki so z ladjami rednih prog nedostopne. Motorna jahta »Burja« je v letošnji sezoni opravila tudi več kot 50 enodnevnih izletov ob obali zahodne Istre in nekaj dvodnevnih izletov v Benetke. Udeleženci so bili pretežno tuji turisti. V začetku septembra bo jahta krenila na 14-dnevno potovanje v Grčijo. S tem potovanjem, ki se ga bodo udeležili študenti ljubljanske univerze, bo Burja zaključila program letošnjih križarjenj po morju.

Napoved vremena

za čas od 28. avgusta do 4. septembra
V prihodnjem tednu bo v glavnem lepo in toplo vreme razen 29. avgusta, ki bo verjetno deževen in temperatura zraka bo zaradi tega nekoliko padla. Možno se tudi krajevne plohe, predvsem v popoldanskih urah. Visok zračni pritisk v Srednji Evropi pa bo zadržal v glavnem vdor vlažnih zračnih tokov vsaj do začetka druge polovice septembra. Obeta se nam lepa jesen brez večjih padavin.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mehanična tkalnica v Senožečah, ki je pred nedavnim nabavila in montirala deset novih strojev, pripravlja elaborat za dograditev novega trakta, tako da se bo njena zmogljivost povečala od dosedanjih 43 na ca. 170 strojev. Lokacija je že določena in investicija bo veljala okrog 60 milijonov dinarjev. Elaborat za povečanje delovnih prostorov pripravlja tudi Mizarstvo podjetje Senožeče. Z realizacijo načrta bo proizvodnja radiokaset, po katerih je veliko povpraševanje, podvojilo. To podjetje tudi adaptira 6 stanovanj, dočim si gasilsko društvo ureja svoj dom.

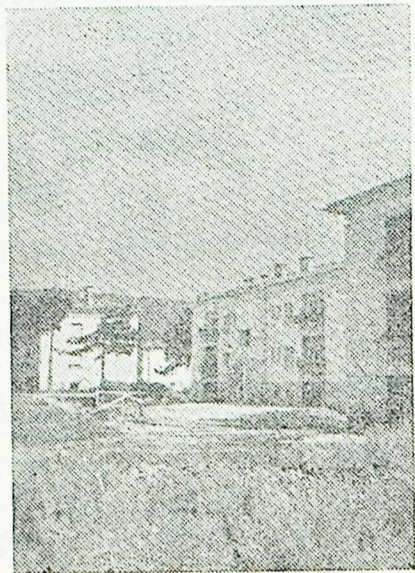
V Divači bo konec leta dokončana 16-stanovanjska hiša ZTP, ki pa bo le malenkostno omilila pomanjkanje stanovanj za železniške osebje. V rekonstrukciji je pekarna v Divači, nad katero bosta zgrajeni 2 družinski stanovanji. Tudi divaški obrat »Elektroprenosa« Ljubljana in občina pripravljata gradnjo 7- oziroma 4-stanovanjskega bloka. Ze letos se bo začelo v Divači graditi večje skladišče za umetna gnojila, v kratkem času pa bo asfaltiran trakt ceste od restavracije »Rišnik« do železniške postaje.

V Avberu, v Dolu pri Vogljah in v Velikem Dolu bodo do začetka šolskega leta popravljene oziroma adaptirane šolske prostori za oddelke nižjih razredov osemletke v Dutovljah.

Ker se Sežana, gospodarsko, politično in kulturno središče občine, naglo razvija, je razumljivo, da so tu tudi največje potrebe po stanovanjskih in drugih objektih. Pri stanovanjski izgradnji so tu najbolj iniciativna sama podjetja. »Elektropodjetje« Sežana, ki je pravkar zgradilo novo moderno upravno poslopje, pripravlja gradnjo 7-stanovanjskega bloka. V kratkem se bo začel graditi tudi 7-stanovanjski blok za potrebe obmejnega poverjeništv. Pravkar je bilo dograjeno novo upravno poslopje za obmejno veterinarsko inšpekcijo in fitopatološko službo. V nekaj mesecih bo vseljena nova 10-stanovanjska zgradba SGP »Kraški zidar«, v gradnji pa je tudi 7-stanovanjski blok izvozne-uvoznega podjetja »Jadransko«. Letos je bila v Sežani zgrajena nova mesnica »Grude« — obrata KGPZ Sežana, Bolnišnica TBC ima v načrtu

Sežanska komuna pred svojim praznikom

gradnjo novega trakta s prostori za delovno terapijo in 9-stanovanjski blok. Gradnjo 5-stanovanjskega bloka ima v načrtu tudi komunalna banka. Hotel »Triglav« predeluje in modernizira svoje prostore in bo ta inve-

Novi del Sežane odlikujejo pri-kupne stanovanjske in poslovne zgradbe

sticija veljala okrog 20 milijonov din. Največji objekt, ki se že gradi sredi Sežane, bo trinadstropni komunalni blok, ki bo stal 50 milijonov dinarjev in v priložju katerega bodo prostori za novo lekarno, pekarno in trgovino. V malone vseh vaseh na Vrbeh — od Krtinovice do Vrbač — bo letos

na novo urejena javna razsvetljava, kar bo vsaj nekoliko pripomoglo k izboljšanju razmer tamkajšnjega prebivalstva.

Ko bodo rešene trenutne težave, bo občina posvetila posebno skrb razvoju podjetja »Aluminij« v Komnu, ki ima zelo dobro perspektivo.

Ce se ob tej priložnosti vsaj bežno dotaknemo letnih planov gospodarskih organizacij, lahko pri sedanjem stanju ugotovimo, da bodo skoraj vsa podjetja in kmetijske zadruge dosegle svoje plane. Po polletnih bilancah so najboljša podjetja: »Jadransko«, ki je realizacijo preseglo za 14 odstotkov, dohodek pa za 31 odstotkov, Rudnik Vreme z 10,87 odstotno prekoračitvijo plana, »Tkalnica« Senožeče, »Vino« Sežana, Brivsko-frizerski salon Sežana, Elektro-Sežana ter kmetijske zadruge Sežana, Stanjel, Dutovlje in Senožeče. Mnogo je tudi podjetij, ki so plan samo dosegle. Nekatere organizacije se bodo morale še precej potruditi, da bodo izpolnile planske naloge. Glede na tako stanje je pričakovati, da bodo skoraj v celoti realizirani tudi dohodki občinskega proračuna in skladov. To pa je garancija, da bodo izvršena skoraj vsa letos planirana dela.

Letošnja proslava občinskega praznika sovpada s proslavljanjem 40. obletnice ZKJ. Vsi uspehi in naporji na območju kraške komune so tesno povezani z vztrajnim in organiziranim delom ZKJ za izgradnjo socializma, za lepši jutrišnji dan. Temu cilju bodo namenjeni tudi vsi nadaljnji naporji teh marljivih in klenih ljudi našega Kraša.

Proslava občinskega praznika bo v soboto, 29. avgusta v Sežani. Dopoldne bodo tekmovala partizanskih telesnovzgojnih društev, zvečer pa bodo po slavnostnem govoru nastopili godba na pihala DPD Svobode iz Divače, pevski oktet PD Venček iz Dutovelj ter zabavni orkester, recitatorji, pevci-solisti in folklorna skupina DPD Svobode iz Sežane.

Za občinski praznik Sežane iskreno čestita vsem prebivalcem občine

Ob prazniku občine Sežana

28. VIII. 1959

čestita občanom

kolektiv podjetja

TELEKOMUNIKACIJE

obrat Sežana

**KMETIJSKO-
GOZDARSKA
POSLOVNA
ZVEZA**

V SEŽANI

Grosistično detajlistično trgovsko podjetje

Preskrba v Sežani

z vsemi poslovalnicami pošilja borbene pozdrave ob proslavi občinskega praznika občine Sežana Vsem cenjenim potrošnikom se priporoča za nadaljnje zaupanje.

Kolektiv

Hotel »TRIGLAV« Sežana

pozdravlja vse prebivalce za občinski praznik ter se priporoča.

Občane Sežane za občinski praznik 28. avgusta 1959 prav lepo pozdravlja kolektiv trgovskega podjetja

»T O B A K« Sežana

in se priporoča.

Splošno gradbeno podjetje

**»Kraški zidar«
Sežana**

želi vsem delovnim kolektivom in ustanovam Sežane za praznik občine mnogo uspehov pri nadaljnjem delu

Delovni kolektiv

**„Pletenin“
Sežana**

čestita vsem prebivalcem in jim želi prijetno praznovanje občinskega praznika 28. avgusta 1959.

Priporoča svoje kakovostne izdelke, ki so cenjeni doma in v tujini.

ELEKTRO - SEŽANA
SEŽANA

Z RAJONI V ILIRSKI BISTRICI,

POSTOJNI,

HRPELJAH,

DIVAČI,

PIVKI,

PODGRADU IN

KUBEDU

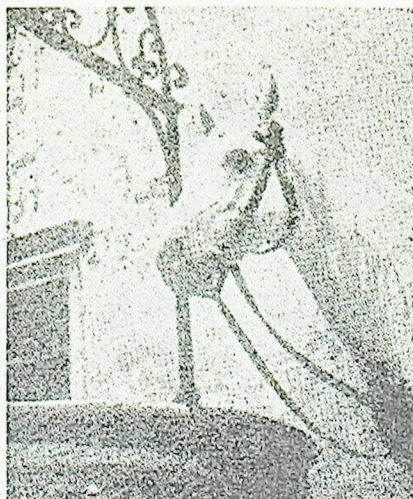
POŠILJA ISKRENE POZDRAVE TER ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU OBČINE SEŽANA 28. AVGUSTA 1959.

EXPORT — IMPORT

J A D R A N

S E Ž A N A

TELEGRAMI JADRAN SEŽANA, TELEFON INTERURBAN 6, 62, 66
POŠTNI PREDAL 24

IN

KOBILARNA

LIPICA

ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE SEŽANE
ISKRENE ČESTITKE
VSEM SODELAVCEM
IN OBČANOM

IZ RUDNIKA ČRNEGA PREMOGA V VREMSKEM BRITOFU

S pridnim delom vztrajno navzgor

Rudnik črnega premoga v Vremskem Britofu je bil pred nekaj leti še problematičen. Opu-

JUGOSLAVIJA BO IMELA LETA 1960 VEČ KOT 20 MILIJONOV PREBIVALCEV

Danes živi v Jugoslaviji 18,5 milijona prebivalcev, medtem ko jih je bilo leta 1947 le 15,7 milijona. To so podatki statističnega letopisa FLRJ za leto 1959.

Na osnovi tega lahko sklepamo, da če bo število prebivalcev v prihodnjih letih tako naraščalo, kot doslej, saj se je v 12 letih povečalo skoraj za 3 milijone, potem lahko računamo, da bo imela Jugoslavija leta 1966 že več kot 20 milijonov prebivalcev.

Največ otrok se je rodilo leta 1952, saj se je takrat rodilo 499.280 otrok. Močno pada umrljivost, število umrlih je nazadovalo od 199.900 v letu 1955 na 167.000 v lanskem letu. Razveseljivo je predvsem to, da je v omenjenem časovnem razdobju padla smrtnost dojenčkov od 53.000 na 37.000.

Največ zakonskih zvez je bilo sklenjenih v povojnih letih leta 1947, ko je bilo zabeleženih 205.800 porok. Lani jih je bilo le 170.000. Število razvez zakonske zveze pa v zadnjih letih narašča od približno 16.000 leta 1953 na 21.400 leta 1958.

V minulem letu je bilo zaposlenih 2.570.000 ljudi, od tega v družbenem sektorju 2.406.000, to je za skoraj 630 tisoč več kot leta 1953. To pomeni, da je v zadnjih petih letih vsako leto približno 125.000 novih delavcev in uslužbencev družbenega sektorja. V zadnjih petih letih je zelo naraslo število zaposlenih žena, najbolj v industriji in v negospodarski dejavnosti, medtem ko je v trgovini in gostinstvu sorazmerno majhno število ženske delovne sile. Od zaposlenih je 1.641.000 delavcev in 765.000 uslužbencev. Visokokvalificiranih delavcev je bilo lani spomlad: 141.000, kvalificiranih 614.000, priučbenih 409.000, nekvalificiranih pa 477.000.

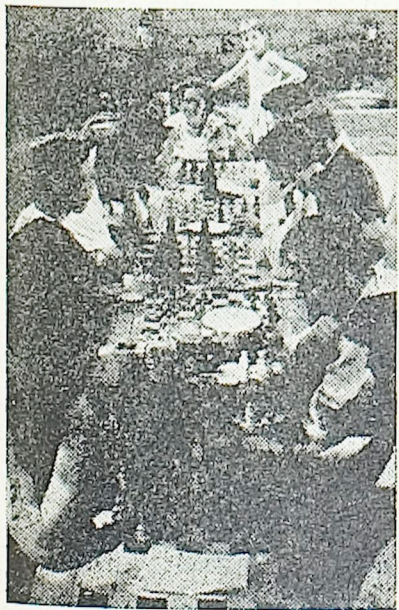
Pismo uredništvu

Tovariš urednik!

Že mnogo je bilo besed, razprav in pisanja o novi avtobusni progi, ki naj bi jo vzpostavili v čast 40-letnice ZKJ na liniji Koper—Dol pri Hrastovljah. Vaščani Dola in Hrastovelj so z veseljem žrtvovali mnogo delovnih ur za vzpostavitev te ceste za avtobusni promet. Ko jim je to skoraj uspelo, je pripeljal Slavnikov avtobus, toda ker se je pokazala še ena nepredvidena ovira, je bilo vzpostavljanje nove proge za nedoločen čas odloženo. Ko so končno tudi to uredili in hišo, ki je predstavljala glavno oviro, odkupili in jo nato s prostovoljnimi delom vaščanov porušili, je prišel čas, ko so ljudje vsak dan nestrpeje pričakovali prihod avtobusa. Čakali so in še vedno čakajo, obenem pa se razburjajo in se sprašujejo, kdo neki je kriv, da proga še vedno ne more steči, čeprav so jo tako zadržno obljubili.

Apeliram na odgovorne organe, ki so vaščanom Hrastovelj in Dola obljubili avtobusno progo, naj ne odlašajo z vzpostavitvijo te proge ali pa naj odkrito povedo, da zamisli o tej avtobusni progi ne nameravajo uresničiti.

Kocjančič Drago
Hrastovlje 16

Vsakodnevni prizor na taborjenju primorskih študentov v Ankaranu: za šahovskimi deskami so bistrili svoj um

šeno je bilo kopanje premoga v starih, izčrpanih jaških, poiskati je bilo treba novih plasti, medtem pa je podjetje prešlo v likvidacijo. Ustanovljeno je bilo novo podjetje, ki je bilo do konca leta — zaradi novih raziskovanj — šele v izgradnji.

Toda že lansko leto je bil postavljen rudniku plan 3.200 ton premoga. Plan so prekoricali s tem, da so izkopali 4.836 ton. Letošnji plan znaša 5.400 ton, do 31. junija pa so dosegli že 3.070 ton, kljub temu, da jim jo v januarju močno nagajala voda. V letošnjem prvem polletju so realizirali 34 milijonov dinarjev in so od tega ustvarili 1.200.000 din dohodka. S tem so se uvrstili med najboljša podjetja v sežanski občini.

Prav v največjem zaletu je podjetje nenadoma trčilo na ovire. Eden glavnih odjemalcev visokokaloričnega premoga, to je tovarna salonita v Anhofem, je zmanjšala naročila. Tako se je moralo podjetje preorientirati na izvoz v Avstrijo in na drug domači trg.

Podjetje stalno izpopolnjuje svoje naprave. Tako je letos začel obratovati nov kompresor, ki so ga nabavili lani in ki je veljal 5 milijonov dinarjev, letos pa so nabavili 7 novih črpalk za vodo in nekaj druge opreme. Sicer počasnim, a vendar vztrajnim številčnim porastom delovnega kolektiva nastopajo tudi novi problemi, o katerih često razpravljajo. Tako imajo v načrtu ureditev nove kopalnice in dvorane. Za oba objekta bodo potrebovali okrog 4 milijone dinarjev. Nepotrebna pa so podjetju tudi nova družinska in samska stanovanja.

Postojnski maturanti po Jugoslaviji

Tradicionalni maturantski izlet je nekako slovo od gimnazijskega študija in je prijetno ter hkrati zelo poučno potovanje po domovini, saj si na njem abiturienti izpopolnijo svoje znanje z živo, stvarno sliko širše domovine. Tak namen smo imeli tudi abiturienti postojnske gimnazije, ko smo z izkupički lastnih prireditev, predvsem pa z denarno pomoč-

Letošnji postojnski maturanti s profesorji

jo številnih podjetij nabrali dovolj gnotnih sredstev za potovanje po Jugoslaviji. Iz srca smo hvaležni vsem tistim ustanovam in podjetjem, ki so nam omogočili izlet, predvsem pa Občinskemu odboru SZDL Postojna, Društvu prijateljev mladine v Postojni, podjetju Tobak, Elektro-Sežani, podjetju Javor v Pivki, Mestnim trgovinam Postojna, Kinematografskemu podjetju Zarja, podjetju Nanos, Kmetijski zadrugi Senožeče, Bolnišnici v Postojni, Gozdnemu gospodarstvu Postojna in še nekaterim drugim kolektivom iz Postojne, Sežane, Pivke, Divače, Senožeč in Rakeka.

Naš namen je bil spoznati življenje in delo naših bratskih republik in v trinajstih dneh potovanja smo obiskali ljudske republike Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Črno goro. Z vlakom, avtobusi in ladjami smo prepo-

tovali skoraj 2500 km. Daljši postanek smo imeli v Sarajevu, kjer novo nezadržno prerasča stare ostanke zgodovinske preteklosti. Navdušeni smo bili nad umetnim jezerom, katerega vođa žene turbine največje hidroelektrarne Jablanica. Neopazna nam bo ostala slikovita vožnja z avtobusom po nestetih serpentinah iz zaliva Boke Kotorske do Cetinja. Nič manj pa nas nista navdušila prajznost in prisrčen sprejem Crnogorcev, lepote Dubrovnika, Budve in Splita. Spotoma smo imeli mnogo možnosti, da smo se seznanili z gigantskim delom graditeljev naše socialistične domovine in povsod smo čutili, kako močan je utrip dela našega ljudstva. Domov smo se vrnili prepolni prelepih vtisov in spoznali smo globoko srečo, ki je v besedah: Spoznavaj svojo domovino in še bolj jo boš ljubil.

Kolbič in Čobal v Kopru

V mali galeriji koprškega okrajnega muzeja je te dni odprta razstava dveh mariborčanov, kiparja Gabriela Kolbiča in slikarja Ivana Čobala. Po razstavah domačinov in Tržačanov je to vsekakor razveseljivo in dokaz, da smo presegli lokalizem in segli s svojimi likovnimi razstavami v večjo širino.

Akademski kipar Gabriel Kolbič je sin Slovenskih goric. Akademijo je študiral v Pragi in razstavil svoja prva dela že pred drugo svetovno vojno v Mariboru in v okvirju Umetniškega kluba Brazda. Ze od začetka je hodil nekako svoja in tudi precej tiha pota. Ukvarjal se je pretežno z malo plastiko v žgani glini, vmes

tudi reliefu, prežeto z dokajšnjo dinamiko in površinsko razgibanostjo. Njegovi kipi niso zato nikoli imeli gladkih površin. V vsem tem si je ostal zvest do danes, kar dokazuje vsa sedanja koprška razstava, z eno edino izjemo. Najbliže njegovi začetni ustvarjalnosti pa so tu še njegovi reliefi »Puti I« in »Puti II« ter reliefni friz »Letni časi«.

Napačno bi seveda bilo iz tega sklepati, da ne kaže razvoja. Nasprotno, vsi ti njegovi kipi, v žgani glini, glazirani glini in bronu izpričujejo jasno viden napredek, in sicer tako v kompoziciji in obdelavi kakor v dinamiki in notranji poglobitvi. To njegovo zorevanje dokazujejo zlasti terakota »Sedeča«, glazirana terakota »Sedeča«, bron »Deklica z mandolino« in še nekatere druge stvaritve. Medtem pa, ko je ostal skoraj v vseh teh delih zvest stvarnosti z rahlim nadihom impresionizma v obdelavi in ekspresionizma v izrazitosti, je dal v mavcu »Razmišljajoča« celo davčni prispevek konstruktivistični stilizaciji. Zaradi tega izpada to delo precej vidno iz ostalega opusa. Ali naj razumemo to kot preobrat ali samo kot priložnostni poskus? Dvomim, da bi po tej poti dosegel več kot po dosedanji. Realistični relief predsednika Tita pa stoji na levi za komercialni dodatek razstavi.

Slikar Ivan Čobal pripada mlajši generaciji kakor Kolbič in izhaja iz praktične šole življenja, ki je dobro izoblikovala njegov nedvomno priložni talent. V nasprotju s »stvarnim« Kolbičem pa je Čobal izrazil modernist ter po tem bližji sodobnosti. Njegove monotipije — in samo te je razstavil v Kopru — segajo od stvarnosti vsaj še nekoliko upoštevajoče stilizacije do čistega konstruktivizma. Monotipije »Ogrodje« in menda »Ogrodje II« (naslova ni) ter Brazde so celo močno blizu podobnim spalovskim delom, le da ga z njegovo mojstrsko tehniko in barvno harmonijo nikakor ni mogoče enačiti.

Drugače se mu posreči vnesti v sliko dobro izraženo misel, kakor n. pr. grozoto vojne v »Posledičah« (večala) ali simboliko v »Slovenskih goricah« (klopote). Drugod ima posrečeno kompozicijo, zlasti v »Nočni tišini«, a najboljše se mi zdi v monotipiji »Usodno srečanje«, med konstruktivističnimi deli pa v »Ogrodju II«, kjer je lepo barvno ubran. Sicer pa ljubim Čobal mrke, temne barve, med katerimi prevladujejo črna, temnomodra in siva, počevši le rahlo z rjavo, zeleno, rdečo in lila.

Kolbičeva in Čobalova razstava v Kopru je zato dovolj zanimiva, čeprav nam na splošno ne nudi nobenih posebnih odkritij.

R. Rehar

Klub primorskih študentov je med svojim bivanjem pod platnenimi strehami v Ankaranu priredil tudi nekaj poučnih ekskurzij v bližnjo okolico. Tako so med drugim obiskali tudi tovarno TOMOS in se pred vhodom fotografirali

NEMŠKA MLADINA PO SLEDOVIH SVOJIH OČETOV

HEIDI NI KRIVA

Ne pravijo zaman, da je izlet po morju ob zahodni obali Istre prava turistična postlatica. Številni mirni zalivki, polni temne modrine in s pinjami ter borovimi gozdiči porasčeni rtiči, vzbujajo s svojo samoto blagi občutek miru, ki pritegne pozornost še tako zakrknjenega omalovaževalca province.

Pač, na pramcu stare jadrnice, ki je hitela pod vročim julijskim soncem skoraj dan za dnem s turisti po vodni poti, je slonela mlada lepšna kostanjevih las in vitke, nenavadno lepe rasti. Očitno tujka, kajti tako drzni bikini si lahko omislila samo mladenka iz »svobodnega sveta«.

Oči mladega dekleta so srepe in brezčutno strmele nekam v daljavo. Za prelep obalni svet in slikovita starata mesta Piran, Umag, Poreč se ni zmenila. Tudi razposajena družba Svedov na promenačnem krovu ni pritegnila njene pozornosti. Na roki ji je togo visel dragocen fotografski aparat in nič ni kazalo, da ga bo uporabila.

Opoldanska pripeka je postala skoraj neznosna. Gibčni nalakar je le s težavo izvrševal naročila, kajti običajnega strežnega rekvizita — pladnja — na nemirnem podu jadrnice ni moč uporabljati. Toda zaloga osvežujočih pijač v velikem hladilniku je kljub temu hitro kopnela.

Tedaj je mlado dekle na pramcu ukazovalno naročilo v nemščini, ki je odkrivala v mladenki bavarsko poreklo:

»Coco-colo, prosim!«

Natakar se je opravičil, da te pijače pri nas ni, da pa ji lahko postreže s katerokoli drugo osvežilno tekočino.

Lepšna je vzrojila: »Taka revščina! Mar bi šla v Italijo, kjer človeka vsaj dostojno postrežejo.«

Nedvomno — mlada dama je tipična predstavnica nove nemške generacije, zato me je zamikalo boljše spoznanje to bitje in njene nazore.

»Torej vam ni všeč pri nas?« vprašam začuden.

Ošinita me je z nezaupljivim pogledom in prhnila:

»Ph! Všeč mi pa res ni prav nič. Dva dni sem v Jugoslaviji in vam lahko zatrdim, da je vse zanič.« je odgovorila lakonično ter se zopet zadržala srepe čez pramec.

Nisem odnehal: »Verjamenj, da boš te čez nekaj dni spremenil mišljenje o moji deželi, gospodična.«

Izzivalno je odgovorila:

»Aaa, res. Če se mi le prej ne bo zgodilo kaj neprijetnega; vem namreč, da pri vas ni treba dosti, da se znajde človek v kletki.«

»In vendar ste prišli k nam na odih,« sem vrtil dalje.

»Ph — nikar ne mislite, da bom še kdaj storila tako neumnost. No, sicer pa me je zvalila semkaj radovednost, da se na lastne oči prepričam, če je vse to res, kar pri nas govorijo...«

»... in nizke cene v naših hotelih,« jo prekinem.

»Se na misel mi ne pride ta razlog. Sicer pa imamo v Nürnbergu veletrgovino in si lahko privoščimo potovanje tudi v najdražja letovišča,« je dejala ošabno.

»Tako, pravite, da ste iz Nürnberga? Potem ste gotovo bili priča zgodovinskemu procesu proti nemškimi vojnimi zločincem 1945. leta,« poskušam drugo struno.

Začuden me je pogledala in dejala: »Neumnost. Ne poznam nobenih vojnih zločincev. Sicer pa sem stara šele 17 let.«

»Neutrudo sem nadaljeval:

»Torej vam niso znane grozote, ki so jih počeli nemške armade po vsej Evropi skoraj celo desetletje?«

»Neumnost, če imenujete hrabre vojake zločince. Sicer pa vem, da so našo vojsko povsod, tudi pri vas v Jugoslaviji, sprejeli kot osvoboditelje,« se je razvnela lepšna.

»Tako?!« se začudim. »Torej tudi 1.700.000 Jugoslovancev, ki so padli v bojih proti Nemcem ali pomrli najhujše trpinčeni v nemških koncentracijskih taboriščih — taboriščih smrti?«

»Nejeverno me je pogledala in dejala: »Ne tvezite mi neumnosti, ko vendar vem, da so v taboriščih uničevali samo Žide.«

»Torej Zidje po vaši logiki niso ljudska bitja?« sem vprašal.

Ni odgovorila, zato sem ji postavil drugo, dokaj nenavadno vprašanje: »Povejte, gospodična, ali bi vi lahko umorili svojo mater?«

»Zakaj tako neumno vprašanje?« se je plaho zazrla vame.

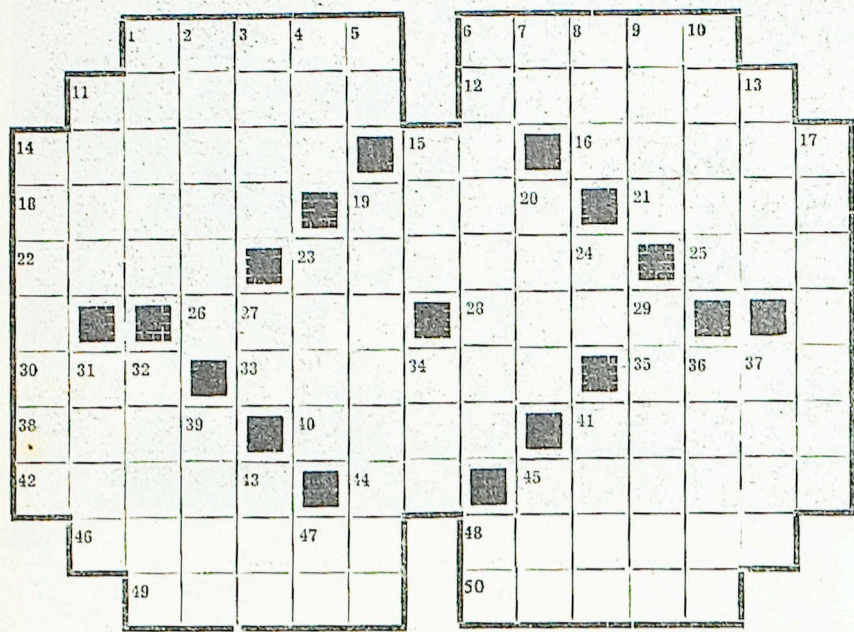
Povedal sem ji resnično zgodbo dveh deklet, skoraj že otrok, ki sta

2758 VAGONOV ŽITA JE LETOS PRIDELAL KMETIJSKO-INDUSTRIJSKI KOMBINAT BELJE. Dosežen je bil povprečni donos 55 metrskih stotov na ha, pridelovalni stroški za kg pšenice pa so znašali 18,47 dinarjev. Na ha kmetijske površne so pridelali 4.500 kg pšenice, koruze pa bodo skoraj 7.000 kg na ha.

Djakarta: Indonezijska vlada bo zgradila na Javi dve jeklarni z zmogljivostjo letne proizvodnje 50 tisoč ton. Za gradbena dela in opremo bodo porabili 30 milijonov dolarjev iz 100 milijonskega posojila, ki ga je dala Indonezijski Sovjetska zveza.

In mi: škoda, da je ena sama znanilka pomladi že v naprej obsojena z našim starim, a žal — resničnim ljudskim pregovorom.

B.

Vodoravno: 1. televizijski zastav, 6. ptica, ki živi 40 do 50 let, 11. mesteca na vzhodni istrski obali, 12. konj rjave barve, 14. glavno mesto vzhodnonemške dežele Turingije, kjer je bila l. 1919 izglasovana nemška ustava, 15. egiptčanski sončni bog, 16. poslopje za spravljanje žita ali za siliranje krme, 18. ime pesnika Askercer, 19. primorsko moško ime, 21. slovenski dnevnik, 22. naslovni junak znane Shakespearove tragedije, 23. znano vino iz Brd, 25. oseba iz Steinbeckovega romana »Vzhodno od raja«, 26. rimski bog ljubezni, 28. del knjige, 30. oče, 33. najmanjši starogrški novec, 35. državna blagajna, 38. vmesna pokrajina, predel, 40. pokrajina v Indokini, 41. rešiti, 42. osnovna mera, 44. števnik, 45. starorimski pisatelj, ki je napisal 20 knjig o vojnah med Rimljani in Germani (»Naturalis historia«), 46. ljubljenec Afrodit, 48. iz debela iztesan čoln, 49. junakinja čudovite pravljice angleškega pisatelja Carolla (»... v čudežni deželi«), 50. mlada francoska pisateljica (»Tisti njen nasmehek«).

Navpično: 1. izbrana družba, 2. celica, zbornica, 3. zdravilna travniška rastlina, 4. gorski masiv v severni Nigeriji (glavno mesto Agades), 5. označba za neznanca, 6. vnetje zobne korenine, 7. vzklík, 8. izrastek na glavi, 9. znameniti rimski pesnik Avgustove dobe (»Metamorfoze«), 10. pripadnik bele rase, 11. spenjena tekočina, 13. stara dolžinska mera (pa-

lec), 14. angleški pisatelj kriminalnih romanov (»Mož iz Maroka«), 15. jadranski otok, 17. sončna ura, 19. italijanski slikar visoke in pozne renesanse (Paolo), 20. starogrška pokrajina na Peloponezu, 23. kramarsko blago, 24. igralna karta, 27. kemični znak za molibden, 29. prožna vez na loku, 31. utežna enota, 32. pozitivna elektroda, 34. tekstilna rastlina, 36. francoski zgodovinar in pisatelj (Ernest), 37. prvi znani rimski založnik, Ciceronov prijatelj (Tit Pomponij), 39. koralni otok, 41. kijevski knez z vzdevkom »Modri«, 43. ljubkovalno žensko ime, 45. predpona, ki označuje visoko starost, 47. začetnici našega največjega pisatelja, 48. kratica za »Delavski svet«.

Puoroške PRIREDITVE

ANKARAN: 28. avg. ob 20.30 uri VECER JUGOSLOVANSKE FOLKLORE V PESMI IN PLESU
PIRAN: 1. sept. ob 20.30 uri DON PASQUALE, SNG-Opera Ljubljana
IZOLA: 2. sept. ob 20.30 uri DON PASQUALE, SNG-Opera Ljubljana
KOPER: 3. sept. ob 20.30 uri DON PASQUALE, SNG-Opera Ljubljana

ZAGREBŠKI VELESEJEM

je bil ustanovljen leta 1900 in je eden najstarejših sejmov na svetu. Velika gospodarska tradicija je dala temu mednarodnemu velesejmu poseben pomen. Poleg izredno ugodnega geopolitičnega položaja Zagreba kot gospodarskega središča ter zaradi svojih ekonomskih pogojev industrializirane države predstavlja sedanji ZAGREBŠKI VELESEJEM novo gospodarsko središče svetovne trgovine.

GOSPODARSTVENIKI, SODELUJTE

DRŽAVLJANI, OBIŠČITE to veliko mednarodno prireditev, ki je organizirana glede na polstoletno gospodarsko delovanje ZAGREBŠKEGA VELESEJMA.

JUBILEJNI MEDNARODNI ZAGREBŠKI VELESEJEM od 5.-20. IX. 1959

Barba Vane pravi...

No, pa začnimo! Najprej sveže zadeve, potem — če bo ostalo še kaj prostora — pa še drugo. Še urednik je v torko prejel lepo pismo — hvala za skrb — v katerem se »Bralac in rodoljub F. T. iz Bača 31, pošta Knežak, pritožuje nad »novopečeno slovensščino« v našem listu. Očita uredniku, da ga je z njo močno razočaral. Urednik pa je naprosil mene, naj vestnemu bralcu lepo odgovorim — seveda tako, da ne bo zamere — ali, kakor pravimo, da bo volk sit in koza cela! Ne bom trdil, da je vse prav in lepo z našim jezikom v listu, čeprav se vsi sodelavci močno trudijo, da bi našo ljubo slovensščino očistili raznih tujih navlak. Napaka se posebno lahko prikrade med oglasna besedila, ki so urednikom in novinarjem pravi pastorek, čeprav jim pomagajo k boljšim plačam. Vendar pa v našem primeru ni stvar v tem. Dobronamerni kritik se je spravil nad glagol »otvoriti« v velikem oglasu »KLUZ« v zadnji številki lista. Rez je, da zloženka »novootvorjeni« ni posebno posrečena, čeprav nismo hoteli popravljati naročnika in bi lahko bolje in krajše rekli kar »v novi«. Kar pa

zadeva sam glagol, pa prosim tovariškega kritika, naj pogleda še vedno veljavni in zadnji »Slovenski pravopis«, kjer bo našel pod črko O na 488. strani omenjenega priročnika, v drugem stolpcu v 41. vrsti, besedo »otvoriti« brez vsake pritlikline — se pravi, brez zvezdice ali celo smrtnega križca — kar seveda pomeni, da je to dobra slovenska beseda in se je lahko tudi časnikarji brez skrbi poslužujejo — brez skrbi in strahu za svojo slavistično reputacijo.

Ne glede na gornje pa mi je kolega urednik naročil, naj naprosim omenjenega tovariša in vse bralce, naj le pridno zasledujejo vse morebitne napake (kdor dela tudi greši in nismo toliko domišljivi, da bi verjeli v svojo nezmotljivost) in nam jih javljajo. Tako bi lahko z vašo ljubo pomočjo s pridom uveljavili znani slovenski pregovor: »Pometaj pred svojim pragom.« ki ga moramo ali bi ga vsaj morali vsi poznati.

Ne vem, od kod se je v naše mesto letos priključilo toliko žab in žabic vseh mogočih vrst. Vse-povsod jih ima človek pod no-

Malu oglasi

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, CIKLOMOTORJI od 44.000.— dalje ter VESPE in MOTORJE, nove ter rabljene, Vam nudi tvrdka MARCON, TRST, Ulica Pietà 3 in nova trgovina na Trgu ospedale 6. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavije.

ADMINISTRATORKO z znanjem strojepisja in stenografije, zaželeno znanje italijanskega jezika, sprejmemo takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na naslov Piranske soline Portorož.

MOTO-SKUTER kupim. Plačam z gotovino. Opis vozila in ceno pošljite na naslov: Mirko Murvin, Delnice, Supilova 64.

Kino

KOPER — 28., 29. in 30. avgusta italijanski barvni cinemascope film RIMSKE ZGODBE; 31. avgusta in 1. septembra ameriški barvni film GRAN HOTEL; 2. in 3. septembra italijanski film CONTE MAX.

IZOLA — 28. avgusta ameriški film USODNA NEZNANKA; 29. in 30. avgusta nemški film LISI; 31. avgusta italijanski film KONTE MAX.

SKOPJE — 29. avgusta italijanski film CONTE MAX; 30. avgusta sovjetski barvni film MAHA.

POSTOJNA — 28., 29. in 30. avgusta francoski barvni cinemascope film PEVEC IZ MEKSIKA; 1. in 2. septembra francoski film ČRNA MA-PA.

PRESTRANEK — 29. in 30. avgusta kitajski film PREHOD PREKO REKE JANG-CE; 2. in 3. septembra jugoslovanski film BAKONJA FRA BRNE.

PIVKA — 29. in 30. avgusta mehiški film UMIRAM SREČNA; 2. in 3. septembra jugoslovanski film MILJONI NA OTOKU.

SEŽANA — 29. in 30. avgusta ameriški film BRODVAJSKA USPAVANKA; 1. in 2. septembra italijanski film KABIRJINE NOČI; 3. in 4. septembra italijanski film ZENA DNEVA.

Izlet vodičev tujih potovalnih uradov

Letošnja uspešna turistična sezona se bliža koncu in zato sta Turistično-olepševalno društvo Koper ter Turistična služba podjetja Slavnik priredila pretekli teden poseben izlet za vodiče inozemskih potovalnih uradov, ki so letos spremljali skupine turistov po naši državi. Izleta so se razen vodičev in nekaterih vodilnih predstavnikov znanih turističnih agencij, kot so Švedska Järnvägar, Scharnow-Reisen, Kosmos, Reso itd. udeležile tudi kandi-

datke letošnjih volitev »Portoroške vile«. Izletniki so obiskali farmo nutrijev v Rižani, kjer so bili pogosteni s postrvmi in domačim vinom, v Ankaranu pa so bili gosti hotela »Turist Ankaran«.

V priložnostnih zdravicah je bila izražena želja, naj tudi prihodnje leto potovalni vodiči skrbijo za svoje turiste tako, da jim bo potovanje v našo državo in bivanje pri nas čim bolj prijetno. Takšni sestanki in skupni izleti inozemskih vodičev pa so zelo koristni, saj jim nudijo možnost, da izmenjajo svoje izkušnje in da v sodelovanju z našimi turističnimi ustanovami sestavijo podrobne načrte potovanj po naši domovini. Jule

Obvestila

Ravnateljstvo GLASBENE ŠOLE v Kopru sporoča, da bo vpisovanje v vse oddelke v dnevi od 1. do 3. septembra 1959. Vpisovanje bo v pisarni GLASBENE ŠOLE, in sicer od 9 do 12 in od 14 do 18. Število na novo sprejetih učencev bo omejeno. —o—

Okrajni odbor Rdečega križa obvešča, da bo krvodajalska akcija v okraju Koper septembra po naslednjem razporedu:

V občini Postojna 1., 2. in 8. septembra, v občini Ilirska Bistrica 3. in 4. septembra, v občini Sežana 9., 10. in 11. septembra, v občini Koper 15., 16., 17. in 18. septembra, v občini Izola 22. in 23. septembra, v občini Piran 24. septembra in v občini Hrpelje 25. septembra. —o—

Uprava Ljudske knjižnice v Kopru obvešča vse svoje člane, da bo knjižnica zopet redno poslovala od 27. avgusta dalje, in sicer vsak dan od 8.—10 in od 14.—18. ure razen torka in nedelje ter sobote popoldne, ko je zaprta.

Radio KOPER

Radio KOPER

Nedelja 30. avgusta
8.00 Kmetijska oddaja: Nekaj misli o Solanju kmetijskih kadrov — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Nedeljska reportaža: »Nasvidenje Portorož« — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosednji kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Spored zabavnih melodij.

Ponedeljek, 31. avgusta
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Zabavna glasba — 14.30 Sportna oddaja — 14.40 Izbrane melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Igrajo kmečka godba, trio Avgust Stanko, Avenik in Bardorfer, pojeta Dana Filipič in Franc Koren.

Torek, 1. septembra
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Sola in življenje: »Solska vrata se bodo odprla« — 14.50 Glasbena medigra — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Narodne pesmi in plesi.

Sreda, 2. septembra
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni zapiski — 14.40 Narodni odmevi — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.40 Ruski plesi.

Četrtek, 3. septembra
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Operetna glasba — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Dalmatinske narodne.

Petek, 4. septembra
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Poje zbor Slovenske Filharmonije p. v. Rada Simonitija — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Domače aktualnosti: »Zanimanje za koprsko pristanišče« — 15.40 Igra češka godba.

Sobota, 5. septembra
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Zabavne melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Iz delovnih kolektivov.

P/l »BIHAČ« je 22. avgusta odpula iz Amsterdama s tovorom za Jadran.

M/l »BLED« je 22. avgusta odpula iz Bremena s tovorom za Sredozemlje.

P/l »DUBROVNIK« je 9. avgusta odpula iz Reke v ZDA, kamor prispe 8. septembra.

M/l »GORENJSKA« je 26. avgusta priplula na Reko, kjer razklada tovor.

P/l »LJUBLJANA« je 21. avgusta priplula v Split, kjer razklada tovor.

M/l »MARTIN KRPAN« je 24. avgusta odpula iz Dubrovnika.

P/l »NERETVA« je 24. avgusta priplula iz Dubrovnika v Sfax, kjer manipulira s tovorom.

M/l »PIRAN« je 19. avgusta plula skozi Suez na poti v Rotterdam.

P/l »POHORJE« je 16. avgusta priplula v Kalkuto, kjer naklada tovor do 1. septembra, ko odpluje.

P/l »ROG« je 20. avgusta odpula iz Sakaide v Niigato, kjer manipulira s tovorom.

P/l »ZELENGORA« je 20. avgusta plula mimo Azorov na poti v Jugoslavijo, kamor prispe 31. avgusta.

Komisija za razpis direktorskih mest pri Občinskem ljudskem odboru Hrpelje razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, številka 52-644/57)

MESTA UPRAVNIKOV ZA:

Kmetijsko zadrugo Hrpelje-Kozina

Kmetijsko zadrugo Slivje

Kmetijsko zadrugo Podgrad

Kmetijsko zadrugo Pregarje

POGOJI: Dovršena srednja ali nižja šola in pet let prakse v vodstvu gospodarske organizacije.

Opis dosedanje zaposlitve in pravilno kolkovane ponudbe dostavite Občinskemu ljudskemu odboru Hrpelje, najkasneje do 15. septembra 1959.

Danes začetek XII. grafičnih letnih športnih iger

Danes ob 8. uri bo na koprskem stadionu slovesna otvoritev XII. grafičnih letnih športnih iger. Prireditelj je letos prvič primorsko grafično podjetje — Primorski tisk v Kopru. To priznanje je v počastitev desetletnice ustanovitve tega podjetja.

Sporod predvideva, da bo zbrano grafičarje-športnike nagovoril častni pokrovitelj tega tekmovanja, predsednik okrajnega odbora SZDL v Kopru Albert Jakopič-Kajtimir. Takoj nato se bodo začela tekmovanja v sedmih športnih panogah na vseh igriščih v Kopru, nogometaši, strelci in kegljači pa bodo tekmovali razen v Kopru tudi v Izoli.

Kakor smo že poročali, bo nastopilo skupaj 120 moških, ženskih in mladinskih ekip. Število nastopajočih bo nad 250. Na račun bodo prišli tudi ljubitelji

športa v Kopru in Izoli, saj tekmuje v vrstah grafičarjev več znanih športnikov, ki so sicer vključeni v svoj klub Grafičar, tokrat pa bodo porazdeljeni po svojih kolektivih.

Domačin — Primorski tisk je pripravil vse potrebno, da bodo gostje zadovoljni. Med drugim bo dramska skupina sindikalne podružnice tega podjetja uprizorila v soboto ob 21. uri v italijanskem kulturnem krožku »Sladkosti rodbinskega življenja«. Vstop bo brezplačen. Zlasti pa je treba pohvaliti domačina za odlično večbarvno brošuro, v kateri so navedli vse podrobnosti tekmovanja, razen tega pa je v njej vrsta zanimivih člankov o dosedanjih grafičnih tekmovanjih ter o značilnostih koprskega obalnega pasu.

Naj na koncu še enkrat navedemo vse udeležence grafičnih iger v Kopru: Ljudska pravica, Delo, Triglavsko tiskarna, Blasniskova tiskarna, Moškričeva tiskarna, Tomšičeva tiskarna, Mladinska knjiga, Gorenjski tisk, Mariborska tiskarna, Celjski tisk, Pomurski tisk, Kartonažna tovarna, Kuverta in Primorski tisk.

Minulo nedeljo je bil nekakšen neuradni plavalni dvoboj med reprezentancama goriškega in koprskega okraja v plavalnem bazenu pri tovarni pohišta v Kromberku pri Novi Gorici. Zmagali so z lahno prednostjo Koprčani

MED 30. AVGUSTOM IN 6. SEPTEMBROM 1959

Koper v znamenju belih jader

V ponedeljek ob enajstih bodo na starem koprskem pomolu zaplapolale zastave štirih držav — Zahodne Nemčije, Avstrije, Švice in Jugoslavije. To bo slovesen začetek prvenstva XVII. distrikta jadrne mednarodnega razreda Star, ki bo pod pokroviteljstvom podpredsednika zvezne ljudske skupščine Franca Leskoka. Hkrati bo to tudi uvod v enotedensko tekmovanje najboljših domačih in tujih tekmovalcev z različnimi vrstami jadrnic.

Sporod predvideva, da bo ob slovesni otvoritvi nagovoril udeležence XVII. distrikta predsednik koprške občine Miran Bertok, nato pa bo pozdravil tudi kapetan prve slovenske flote jadrne Star Vinko Znidaršič. Tekmovanje bo odprl sekretar XVII. distrikta g. Walter Vettori iz Švice. Prireditveni odbor je že sestavil dokončno listo udeležencev. Nastopilo bo 30 jadrnic z okrog 50 tekmovalci. Vse jadrnice so razdeljene po flotah, ki jih je štirinajst. Jugoslavijo bodo zastopale tri flote: dalmatinska, kvarnerska in slovenska. V slovenski bodo Koprčan Fafangel, Ljubljancan Svllan in Mariborčan Zej.

Od naših tekmovalcev imajo največ možnosti za uvrstitev med prvih deset člani dalmatinske flote. Zlasti velja to za Minčevića, ki bo tekmoval z jadrnico Vumir ter za Mitroviča, ki bo nastopil s Podgorko. Ta dva objekta sta tehnično zadovoljivo opremljena in se lahko kosata z modernimi tujimi jadrnicami. V borbo za prvo mesto bi lahko vstopil tudi Koprčan Fafangel, saj spada po svojem znanju in izkušnjah v vrh evropskih jadrancev, vendar ima preslabo opremljeno jadrnico, Res Skoda, da klub ne premore sredstev za nabavo nove jadrnice, s katero bi ta odlični tekmovalce enakovredno posegel v boj za prvo mesto. Na listi prijavljenih smo zasledili tudi znanega Švicarja Brynera, ki je bil leta 1955 že zmagovalce distrikta. Le-ta je s svojo odlično jadrnico »Ali babas« eden glavnih favoritov za prvo mesto.

Sporod celotnega prvenstva XVII. distrikta je naslednji:

NEDELJA, 30. VIII. prihod tekmovalcev.

PONEDELJEK, 31. VIII.: ob 11. svečana otvoritev, ob 14. uri start prve regate,

NOGOMET

Katastrofa Kranjčanov v Postojni

Postojna : Triglav 4:0 (1:0)

V nadaljevanju priprav na jesensko prvenstvo v primorski nogometni ligi so imeli Postojnčani v nedeljo v gosteh enajstorico kranjskega Triglava in jo premagali z visokim rezultatom 4:0!

Obe moštvi sta prikazali izredno slabo igranje, kar pa v ničemer ne zmanjšuje izrednega uspeha domačih, ki so zadali Triglavu, ki je sicer stalni član slovenske conske lige, najtežji poraz, kar

jih je doživel zadnja leta v srečanjih z moštvi iz podzveznih lig.

Tekmo je sodil pred 500 gledalci, ki so odšli z mestnega stadiona v Postojni kljub visoki zmagi domačih nezadovoljni, Matič, gole pa so dosegli Vidmar, Tomič, Kranjc in Brajič. Sredi drugega polčasa je sodnik zaradi nesportnega obnašanja izključil iz igre najboljša igralca obeh enajstoric Kaljanca in Brezarja.

Z nedeljsko zmago nad renomiranim nasprotnikom je moštvo Postojne ponovno dokazalo, da bo po skrbnih pripravah najresneje poseglo v borbo za eno najvišjih mest v primorski nogometni ligi.

M. A.

SLAB DAN PRIMORSKIH ZASTOPNIKOV V CONSKI LIGI

Primorska zastopnika v slovenski conski nogometni ligi Izola in Nova Gorica se že več tednov pripravljata na začetek prvenstvenega tekmovanja. V nedeljo pa je v prijateljskih tekmah obema spodletelo. Izola je izgubila na domačem igrišču z ljubljanskim Papirničarjem z 1:2, še huje presenečenje pa je pripravila svojim pristašem Nova Gorica, ki je izgubila tekmo z domačim Branikom z 1:3. Upajmo, da ta dva poraza nista znak krize v moštvi, marveč gre le za »črn dan«.

Prve predstave košarkarjev

V soboto in nedeljo bo na sporedu prvo kolo jesenskih košarkarskih srečanj v obeh republiških in v okrajni košarkarski ligi.

Partizan iz Postojne, ki je spomladi brez zmage obtičal na dnu lestvice I. slovenske lige, se bo podal z nepopolnim moštvom v Maribor, kjer se bo v nedeljo srečal s tretjeplasiranim »Mariborom«. Tudi v tem srečanju se Postojnčanom obeta prej ko slej poraz, medtem ko imajo več upanja na uspeh košarkarji sosednjega Partizana iz Ilirske Bistrice, ki bodo v Škofji Loki skoraj zagotovo zmagali in se z desetimi točkami spet dvignili pod sam vrh prvenstvene tabele v II. ligi.

V okrajnem prvenstvu je sporod I. kola takšen: Partizan iz

Kopra, ki je najresnejši favorit prvenstva, se bo podal v soboto popoldan v Postojno, kjer bo v srečanju z drugim moštvom domačih visoko zmagal. Partizan iz Sežane bo v nedeljo ob 10. uri nastopil v Izoli in prav malo verjetno je, da bi mogel odvzeti domačemu Partizanu, ki ga vselej podpira le pešiča gledalcev, vsaj eno točko. Tudi Partizan iz Pirana je na nedeljski tekmi favorit, kajti B moštvo Partizana iz Ilirske Bistrice ni na tujem igrišču osvojilo še nobene točke. M. A.

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V BALINANJU USPEH SEŽANE

Pred dnevi je bilo v Sežani balinarsko državno prvenstvo v dvojkah. Nastopilo je 8 najboljših ekip, ki so si priborile pravico do finalnega tekmovanja na okrajnih in republiških prvenstvih. Naslov državnega prvaka je osvojil balinarski klub Žaba iz Ljubljane, ki je v finalu premagal Istro s 13:0. Sežančani so se prerinili do polfinala, kjer so izgubili z državnim prvacom Žabo z minimalno razliko 11:13.

KOŠARKA

PORAZ V ZAGORJU

Proletarec—Partizan (II. B) 58:44 (26:26)

Košarkarsko moštvo Partizan iz Ilirske Bistrice je gostovalo v soboto zvečer v Zagorju ob Savi, kjer je s tamkajšnjim Proletarcem odigralo zaostalo tekmo spomladanskega dela prvenstva II. republiške košarkarske lige. Večerno tekmo pod slabo razsvetljavo je z manjšimi napakami, ki pa niso bistveno vplivale na izid srečanja, vodil ljubljanski sodniški par Wallas—Garzarolli. Partizan pa je nastopil z naslednjim pomlajenim moštvom: M. Grlj (4), R. Grlj (9), Štemberger (18), Lenarčič (6), Kopriva (2), Šuštar, Znidaršič (5), Barone in Kopriva.

Prvi polčas srečanja med favoritom za osvojitve najvišjih mest v ligi je potekel v znamenju izenačene borbe. Partizan se je po 14-dnevem treningu predstavil nekaj sto gledalcem kot vigrana ekipa, vendar ima največ zaslug za neodločen rezultat v 1. polčasu Štemberger, ki je z nepogrešljivimi meti od daleč dosegel že v začetku tekme 16 košev.

V 2. polčasu je Proletarec, videč, da je sistem cone v obrambi kaj slabo orožje proti solidnim nasprotnikovim strelcem od daleč, spremenil taktiko igre in s prijemom »mož na moža« v celoti onemogočil igralce Partizana, ki so se morali poslej boriti le še za čim častnejši poraz.

S sobotno zmago se je Proletarec povzpел na čelo, Partizan pa je z osmimi točkami obtičal v sredini lestvice. V nedeljo bodo košarkarji iz Ilirske Bistrice nastopili v Škofji Loki, kjer se bodo srečali z moštvom, ki je bilo na vseh spomladanskih tekmah poraženo. M. A.

BERITE IN ŠIRITE SLOVENSKI JADRAN

Načrti za nadaljnji razvoj turizma

Leto za letom naraščajoči obisk domačih in še zlasti tujih turistov v slovenskih obmorskih letoviščih, posebno v Portorožu in Ankaranu, je pokazal, da so bili načrti za razvoj v sedanji petletki nezadostni. Obiski so namreč pričakovanja daleč preseglji in povzročajo v času glavne sezone že stisko. Zaradi tega je nastala potreba po izdelavi načrtov za hitrejši in širši nadaljnji razvoj turističnih središč Portoroža, Pirana in Ankarana z istočasnim večjim upoštevanjem tudi ostalih krajev, kot so Fiesio, Strunjan in Izola.

Republiški sekretariat za blagovni promet, turizem in gostinstvo je zaradi tega naročil Turistični zvezi Slovenije in Koprski turistični zvezi izdelavo elaborata o dosedanjem razvoju in položaju. Na tej podlagi pripravljajo

v okviru občin in okraja predloge perspektivnih načrtov za prihodnja leta. Predlogi bodo priporočali nadaljnjo modernizacijo že obratujočih hotelov, restavracij, kavarn, gostiln in ostalih podjetij ter naprav, ki služijo turizmu, kakor tudi gradnjo novih. Dalje pa bo treba urediti še nove parke in športna igrišča ter poskrbeti za boljše prevoze po morju.

Ker posvečajo vedno večjo pozornost razvoju turizma tudi zvezne oblasti, smemo pričakovati, da bodo za uresničenje končnih načrtov zagotovljeni vsi potrebni krediti. Tako se nam torej obeta v prihodnjih letih še vse večji razvoj turizma kakor v dosedanjih, zlasti v Portorožu in Ankaranu, ki postajata v tujem svetu vsako leto bolj privlačna. -ar

- 1:16,6; 3. Mozetič Dragan (N.G.) 1:25,2; 4. Arčon Dragotin (N.G.) 3:04,2; 4. 50 m prsno pionirji: 1. Slapernik R. (Pi) 39,0; 2. Plesničar M. (Pi) 42,3; 3. Mozetič Voljko (N.G.) 50,7; 4. Mozetič Marjan (N.G.) 51,0. 5. 50 m prsno pionirke: 1. Bevc Milena (Pi) 53,5; 2. Lukežič Stazica (N.G.) 1:06,2. 6. 200 m prsno mladinci: 1. France Kukji (K) 3:12,4; 2. Slapernik Borut (Pi) 3:24,2; 3. Arčon Davorin (N.G.) 3:54,5; 4. Mozetič Stojan (N.G.) 3:55,9. 7. 100 m prsno mladinci: 1. Moškon (Pi) 1:37,2; 2. Breda (Pi) 1:41,5. 100 m prsno člani: 1. Arčon Ivan (N.G.) 1:18,2; Jazbec Roman (K) 1:18,3; 3. Skrt Marko (K) 1:18,7; 4. Lukežič Dušan (N.G.) 1:30,1. 9. 50 m hrbtno pionirji: 1. Vuga Lado (K) 47,4; 2. Brađaška Rastko (K) 49,0. 10. 50 m hrbtno pionirke: 1. Koršič Katja (K) 49,7; 2. Bevc Milena (Pi) 1:03,8. 11. 50 m hrbtno mladinci: 1. Svetina Mirko (Pi) 46,1. 12. 100 m hrbtno člani: 1. Svetina R. (Pi) 1:28,5. 13. 4 krat 50 m prsno mladinci: 1. Koper (v sestavi Trčon Saša, Jazbec R. Skrt M. in Klanjšček J.) 2:19,2; 2. Nova Gorica (Arčon D., Mozetič D., Kokelj V., Lukežič Darko) 2:20,9. V waterpolo tekmah so bili doseženi sledeči rezultati: Renče: PK Koper 12:5 (7:3); TVD Piran: Renče 10:7 (4:3); P.K. Koper: TVD Piran 2:12 (1:7).

OKRAJNO PRVENSTVO V PLAVANJU IN WATERPOLU V nedeljo, 6. septembra, bo ob novem pomolu v Kopru okrajno prvenstvo v plavanju in waterpolu. Program tekmovanja:

- Pionirji: 200 m, 50 m in 4 krat 50 m crawl, 50 m prsno, 50 m metuljček, 50 m hrbtno in 4 krat 50 m mešano. Pionirke: 50 m 4 krat 50 m crawl, 50 m prsno, 50 m metuljček, 50 m hrbtno in 4 krat 50 m mešano. Pravico do nastopa imajo vsi, rojeni leta 1945 ali kasneje, ne glede na to, ali so člani katerega kluba ali ne. Mladinci: 400 m, 100 m, 4 krat 200 m crawl, 200 m prsno, 200 m metuljček, 100 m hrbtno in 4 krat 100 m mešano. Mladinke: 100 m, 4 x 100 m crawl, 200 m prsno, 200 m metuljček, 100 m hrbtno in 4 x 100 m metuljček, 100 m hrtno in 4 krat 100 m mešano. Pravico nastopa imajo vsi tisti, ki so rojeni leta 1941 ali kasneje. Člani: 400 m, 100 m, 4 x 200 m crawl, 200 m prsno, 200 m metuljček, 100 m hrtno, 4 krat 100 m mešano. Članice: 100 m, 4 krat 100 m crawl, 200 m prsno, 200 m metuljček, 100 m hrtno, 4 krat 100 m mešano. Klub katerega tekmovalci bodo zbrali največ točk, bo dobil naslov »Prvak okraja Koper za leto 1959«.

Waterpolo: Pionirsko prvenstvo v waterpolu. Pravico nastopa imajo vsi plavalni klubi in vsa društva TVD Partizan s tekmovalci, ki so rojeni 1943. leta ali kasneje. Mladinsko prvenstvo v waterpolu. Pravico nastopa imajo vsi klubi in društva TVD partizan s tekmovalci rojenimi 1939. leta ali kasneje. Prijave za tekmovanje v plavanju in waterpolu je treba poslati najkasneje do sobote, 5. septembra na naslov Plavalna podzveza, Koper. Plavalna podzveza

Čokno v svet ZANIMIVOSTI OD VSEDOVSOD

Velebitski kameleon

Mogočni sklad Velebitskih planin, ki spremlja našo jadransko obalo od Senja do izliva Zrmanje v Novigradsko morje, je s svojo dolžino 165 km najdaljše gorovje v Jugoslaviji. Lik okrenjeno pobočje mu je pokrito z bujnim zelenjem stoletnih gozdov, proti Jadranu padajoče strmine pa kažejo samo golo pečevje, grozljivo in slikovito. Najslikovitše so dolomitne stene v osrednjem delu Velebita v bližini Oštarijskih vrat, važnega sedla, preko katerega se vije cesta iz Karlobaga v Gospić. V njih se zrcali razpoloženje dneva: vzhajajoče in

zahajajoče sonce jih pobarva škrlatnordeče, oblačno nebo jim daje rumenkasti nadih, ob deževnem vremenu so sive, v nevihti grozeče črne. Pravi kamnit kameleon, ki mu obdovalec ne manjka.

ŠPANSKA SVOBODA

Med španskim katoliškim svetom vedri in oblačni kardinal Enrique Pla y Deniel, ki je nedavno izdal stroga navodila predvsem glede obnašanja mladine: sprehajanje roko v roki, tajno sestajanje, skupno kopanje, ženske s kratkimi rokavi in globokimi izrezi, moderni plesi — vse to vodi v pohujšljive misli in smrtni greh, zato je katoličanom strogo prepovedano. Kardinal ima 82 let.

S ŠESTIMI ROGOVI

Po starem običaju se rogata živina Dalmatinskega Zagorja čez poletje pase po Dinari in po bosenskih planinah. Letos je med njo tudi nenavaden črni oven kmeta Lavrovića iz Petrovega polja pri Drnišu. (Tam blizu je bil rojen Ivan Meštrović, k'par svetovnega slovesa!) Oven ima šest rogov; gornja dva mu rastejo pravilno, ostali štirje pa so močno ukrivljeni.

SUEŠKI PREKOP BO VEČJI

Korito 161 km dolgega Sueškega prekopa je zdaj na vodni gladini široko 120 m, na dnu 42 m, globoko pa 12—13 m. Za sodobne zahteve v pomorskem prometu je postal preozek in preplitav. Uprava prekopa je zato v letošnjem juniju z nekaterimi belgijskimi in nizozemskimi podjetji sklenila pogodbo o razširjenju in poglobitvi prekopa, da se ga bodo lahko posluževale ladje do 65 tisoč ton nosilnosti. Dela se prične v oktobru in bodo predvidoma zahtevala 1,6 milijona egipčanskih funtov.

Svet ima spet svojo pravljico o princu in Pepelki. Gre za mladega Steva Rockefellerja, sina newyorškega guvernerja in najbogatejšega Američana. Dedič milijard se je zaljubil in zaročil s svojo sobarico, mlado Norvežanko Marijo Rasmussen. Na sliki ju vidimo, kako se peljeta na motociklu na obisk k dekletovim staršem v Soegneju. Pravijo, da bo poroka te dni v Oslu. V Ameriki so iz tega ljubezenskega romana napravili pravo senzacijo; zlobni jeziki trdijo, da je to kot naročena reklama za bližnje volitve, na katerih namerava stari Rockefeller spet kandidirati

NEMŠKE LETALSKE SILE

S pristankom zahodnih sil se Zahodna Nemčija nenehno oboječuje na kopnem, na morju in v zraku. Njena letalska sila razpolaga že z nad 700 najmodernejšimi letali in 40 tisoč letalci, moštvo in častniki. Med piloti je najmanj 80 odstotkov bivših Hitlerjevih letalcev. Formalno so zahodnonemške letalske sile pod nadzorstvom vojaške zveze NATO, imajo pa lastne poveljnike. Mimo ameriških, angleških in francoskih reaktivnih letal, bodo po izjavi njihovega vrhovnega poveljnika tudi Nemci sami kaj kmalu pričeli izdelovati lastna reaktivna letala. In vse to se dogaja pod geslom: »Za mir!«

UKANJENE RIBE

Neko ameriško podjetje je za strastne lovce izdelalo posebno kovinsko vabo, ki se jo lahko navleže. V notranjščini ima pero kot otroška avtoigračka ter se giblje v vodi plašno in razburjeno kot ranjena riba. S svojim nervoznim početjem privablja vaba večje ribe, stikajoče za plonom. Požrešno hlastnejo po njej in obvisijo na trnku.

TEKMA V ŽRETJU

Nekaj dr. Flox je v državi Arizona, ZDA, priredil tekmovanje v žretju. V to svrhu se je poslužil 20 komadov rosike — mesojede rastline. Hranil jih je z mušicami. Zmagovalca je stisnila petdeset mušic, večina rastlin pa je opustila tekmovanje že pri tridesetih. V času, ko tekmuje je ves svet in na vseh mogočih poljih, tudi Floxova tekma ni nikogar presenetila.

MOSKVA—NEW YORK NON-STOP

Nedavno je prvi namestnik ministrskega predsednika SZ Kozlov s sovjetsko delegacijo poletel iz Moskve v New York. Razdaljo 8191 km je »TU-114«, največje letalo na svetu, v nepretrganem poletu premerilo v 11 urah in 6 minutah. Povprečna brzina je znašala 740 kilometrov na uro.

Ameriški listi so o tem obirno poročali in poudarjali, da presega »TU-114« tako po merah kakor po teži »BOEING 707«, največje raketno letalo ZDA in da je znatno večje kot britansko turbopropoletalo »BRISTOL BRITANNIA« in ameriško »LOCKHEAD ELECTRA«.

UDOMAČENI MARTINČEK

V nekaj mizarški delavnici v Kaštelih blizu Splita imajo že od pomladi vsakodnevno zabavo z mladim martinčkom. Nekemu mojstru, velikemu prijatelju živali, se je posrečilo, da je udomačil martinčka, ki na njegov klic »Micička, Micička!« prihiti iz skrivališča in mu z odprte dlani zobje muhe.

DVANAJSTKRATNA KAMERA

Neka angleška tovarna optičnih predmetov je zgradila dvanajstkratno kamero, ki sestoji iz tuceta samostojno delujočih fotoaparátov in lahko upodobi potek najbolj zapletenih fizikalnih dogajanj, kot n. pr. eksplozije. Zarišno razdaljo je mogoče naravnati za vsako lečo posebej.

Železniške proge

Železnica je stara že 134 let, razpredena pa kot pajkova mreža po vsej zemeljski krogli. Niso pa železniške proge povsod enako široke. Tako so jih včasih gradile države iz varnostnih razlogov, da bi v primeru vojne sovražnik ne mogel vdreti v njihovo deželo. Zdaj si organizacija Združenih narodov prizadeva, da bi se po vsem svetu vpeljala enaka širina železniških tirov. Normalna širina tirov, ki jih je nekako 75 %, znaša 1,435 m. Najširša železniška proga ima v Evropi Španija, 1,676 m, sledi ji Irsko s 1,6 m, tej pa Sovjetska zveza, Finska in Turčija z medsebojno razdaljo obeh

tirov 1,524 m. Mnoge države, med njimi Jugoslavija, imajo tudi ozkotirne železnice in to spet z različno širino. Najozje železniške proge so speljane v gore z razmahom 60 cm ali pa še manj.

KITAJSKA SE MODERNIZIRA

Razen latinice, ki jo uporabljajo vsi civilizirani sveti, je po sklepu Državnega sveta LR Kitajska nedavno odredila tudi uvedbo mednarodnega metrskega sistema. Doslej so bile tam v navadi poleg krajevnih še japonske in angleške mere.

V ZNAMENJU DEVIC

Od 23. avgusta do nastopa jeseni se giblje sonce v znamenju devic. To je čas žetve. Klasje pobirajoča dekleta so se že v davnih dneh ob tem času sklanjala nad polje in po njih je sozvezdje dobilo ime.

KAKO SE ČLOVEŠTVO HRANI

Neka njujorška novinarka je izračunala, koliko ljudi na svetu sprejema tako ali drugače svojo vsakdanjo hrano. Po njeni statistiki je 530 milijonov ljudi na kitajsko-japonski način, torej s paličicami, 320 milijonov ljudi uživa hrano na najbolj neroden način — z nožem, vilicami in žlico; 20 milijonov ljudi se mimo prstov poslužuje noža, vse ostale stotine milijonov pa jedo le s prti. In teh je do 800 milijonov.

KRSTO S SEBOJ

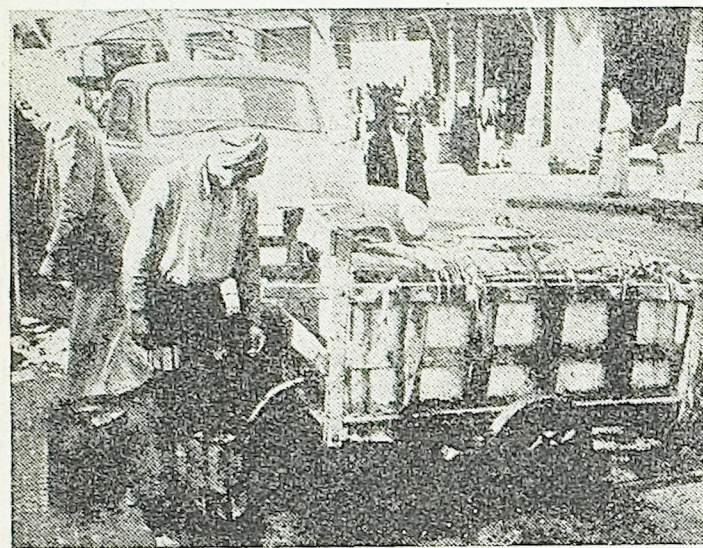
V Chicagu je bilo kar zapovedano vlomiti v več trgovin, ne da bi bili dobili storilce. Po zadnjem vlovu v neko trgovino z dragulji so tatovi pustili za mizo list z napisom: »Pridemo spet kmalu!« Trgovec je list obesil v izložbo, nanj pa je pripisal: »Pridesite pa krsto s seboj!«

PARADIŽNIK IN POL

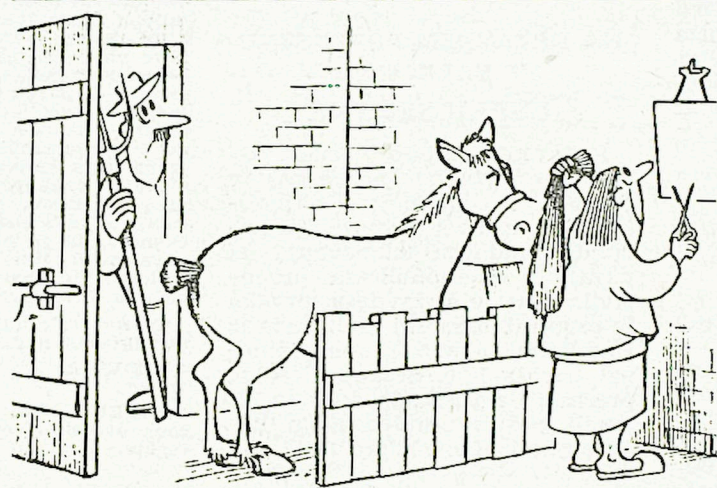
Letos so paradižniki obrodili povsod izredno dobro, kar pa je na svojem vrstu vzredila gospodinja File Radilovića v dalmatinskih Tugarjih, pa je preseglo tudi letošnje mere. Na stebelu z več paradižnikovimi plodovi je največji dosegel težo 2,75 kg.

Pravkar se je začel znani beneški filmski festival, na katerem se bo tudi naša filmska industrija predstavila z nekaterimi stvaritvami (žal le izven konkurence za nagrado, v tako imenovanem »informativnem odseku«) — Vlak brez voznega reda in Osma vrata. Med najboljšimi filmi omenjajo »General Della Rovere« z našim znancom Vittorio De Sico v glavni vlogi. Na ocenjevalnem sporedu bo 29. avgusta zvečer. Na sliki: Vittorio De Sica v vlogi lažnega generala, ki ga Nemci vrinejo kot provokatorja v ječo med zaprte italijanske višje oficirje, pa se v zaporu nenadoma zave samega sebe in svojega domoljubja, nakar ga Nemci ustrelijo z drugimi zaporniki vred. Film je v Italiji zlasti med »plemenitaško« soldatesko vzbudil veliko prahu in besne kritike

Srednji vzhod je neizmerno bogat z nafto. Tako je te dragocene tekočine v Kuwaitu toliko, da se njen izvoz — čeprav je tamkaj silno poceni in gre le del izkupička zanjo v domačo blagajno — zelo pozna celotnemu gospodarstvu te male deželice. Vendar pa je tamkaj neka tekočina še bolj dragocena — ker je za življenje bolj neobhodna: voda. Ker je primanjkuje, stane dvakrat toliko kot nafta: za dva litra nafte liter vode. Pitno vodo s posebnimi pripravami pridobivajo iz morske vode, nato pa jo s kamioni in cisternami razvažajo potrošnikom po Kuwaitu. Da pridejo v poštev le bogatejši sloji in na naftnih poljih zaposleni delavci, ni treba še posebej pripovedovati. Na sliki: poseben voziček-cisterna nataka vodo, da bodo z njo napolnili hišni rezervoar na strehi

BREZ BESED

Jack London:

63

SMOKE-BELLEVUE

»Morda se bo slišalo neverjetno, ampak njegov migljaj je meril na Charleya Hudournika. Jaje se mu je zahotelo. K Slavoviču je prišel in mu ponujal pet dolarjev za komad; preden je odšel, mu je pa ponujal že osem. Slavovič pa nima niti enega več. Ko je Hudournik odhajal, mu je zapretel, da mu (Slavoviču) odbije glavo, če izve, da jih ima kje skrita. Slavovič mu je sicer povedal, da je jajca prodal, pa mu je tudi rekel, da je ta kupec tajna oseba. Slavovič pravi, da bi bilo dobro, če bi mu midva dovolila šepniti Hudourniku, kdo je dawsonski jajčni kralj. »Čok,« je rekel Slavovič, »če mu povem, bo pridiral k vama v bajto in drugo k drugemu plačal po osem dolarjev. Figo, pa ne osem dolarjev, sem mu rekel. Še preden bova udarila v roke, mi bo dal deset. Sicer sem pa Slavoviču dejal, da si bom stvar zrelo premislil in mu jutri zjutraj sporočil, kaj naj stori. Da pa Hudourniku lahko namigne, kje so jajca, to mu bova že dovolila, kajne?«

»Kakopak. Zgodaj zjutraj poišči Slavoviča in mu povej, kako stvar stoji. Naj Hudourniku tudi pove, da sva midva oba udeležena pri tej jajčni kupčiji.«

Dimač je zadremal, pa ga je Čok čez pet minut zopet prebudil.

»Slišiš? Dimač, hoj, Dimač!«

»A?«

»Deset dolarjev za jajce. Niti centa mu ne odnehava. Razumeš?«

»Seveda, niti centa,« je zaspano godrnjal Dimač.

Drugo jutro je Dimač zopet naletel na Lucilo Arral v prodajalni A. C. družbe.

»Najina zarota se pleče, da je kar veselje,« ji je veselo naznanil. »Hudournik je že bil pri Slavoviču in zlepa in zgrda poskuša dobiti jajca. Danes mu je pa Slavovič zaupal, kdo jih je v Dawsonu vsa pokupil.«

Luciline oči so se radostno zasvetile. »Pravkar grem zajtrkovat,« je vzklisknila. »Naročila bom jajca in ko mi bo natak povedal, da jih nimajo, bom tako obupno zrla predse, da bi se kamnu omečilo srece, če bi ga imel. Veste, Hudournik je bil pri Slavoviču in je po vsej sili hotel kupiti jajce. Česa vsega bi ne dal zanje! Cel rudnik, če bi bilo treba. Saj ga dobro poznam. In držite se visoke številke! Bog obvaruj manj kakor deset dolarjev. Če mu jih boste prodali ceneje, Dimač, vam nikoli ne odpustim.«

Opoldne je v koči Čok napravil na mizo. Postavil je nanjo lonce fižola, vrč kave, skledo mlincev, surovega masla, škaflo zgoščenega mleka, krožnik kadečega se losjega mesa, naperjenega s slanino, skledo breskove čežane in zaklicial: »Zdaj pa le kosit! Samo prej bi pogledal, kako je s Sally.«

Dimač je odložil vprego, ki jo je popravljal, odprl vrata in zagledal Sally in Svetlino, ki sta srdito podila od hiše tolpo sosedovih psov. Zagledal pa je še nekaj drugega, kajti zaloputnil je duri in šinil k peči. Naglo je nastavil nanjo ponev, ki je bila še vroča od losje pečenke. V ponev je vrgel izdatno kepo masla in ko se je razlezla, je vzel jajce, ga ubil in kanil na cvrččo maščobo. Ko je segel pa drugo jajce, je skočil Čok k njemu in ga pograbil za roko.

»Ti!« je zaklicial. »Kaj pa počenjaš?«

»Jajca cvrem,« mu je pojasnil Dimač, ko se je otresel Čokove roke in ubil drugo jajce. »Kaj pa je s tvojimi očmi, da ne vidiš več? Menda vendar nisi mislil, da se češem?«

»Mar ti ni dobro?« je vprašal Čok skrbeče, ko je Dimač ubil tretje jajce in odrinil Čoka. »Morebiti se ti je pa zmešalo? V ponvi je že za trideset dolarjev jajce.«

»Pa še za trideset jih bom potolkel,« je odvrnil Dimač in mirno ubil četrto. »Beži no s poti, Čok. Hudournik jo maha sem gor. Čez pet minut bo tukaj.«

Čok se je globoko oddahnil. Spoznal je, kam Dimač meri, in sedel za mizo. Kmalu sta zaslišala trkanje. Tedaj sta že sedela za mizo in pred vsakim je stal krožnik s tremi vročimi, cvrtimi jajci.

»Noter!« je zaklicial Dimač.

Vstopil je Hudournik, krepak in visok fant, kolikor ga je bilo. Meril je šest čevljev in tehtal čiste teže sto devetdeset funtov. Prijateljsko je stisnil roko Dimaču in Čoku.

»Sedi, Hudournik,« mu je rekel Čok, »boš malo pri-griznil. Dimač, ocvri še njemu nekaj jajc! Stavim, da jih že dolgo ni pokusil.«

Dimač je vstal, ubil v vročo ponev tri jajca in jih čez nekaj minut stresel na krožnik pred gostom.

Hudournik je tako čudno in pozorno strmel vanje, kakor da bi jih hotel stresti v žep in odkuriti z njimi kdo ve kam.

»Veš, tisti bogatini v Državah nas kar nič ne posekajo, kar se tiče hrane,« se je bahal Čok. »Trije smo in se mastimo z devetdesetdolarjskim cvrtjem, pa še z očesom ne trenemo.«

Hudournik je kakor okamenel zrl na hitro izginjajoča jajca.

»Domač bodi in jej,« ga je silil Dimač.

»Ampak po deset dolarjev pa že niso vredna,« je počasi dejal Hudournik.

»Ali ni vsaka stvar toliko vredna, kolikor lahko zanjo dobiš?« ga je vprašal Čok.

»To je res, ampak —«

»Nič, ampak! Povem ti le, po čem jih lahko prodam. Natanko po deset dolarjev. Midva z Dimačem sva jajčna kralja, nikar tega ne pozabi. Če rečeva po deset, bodo šla po deset. Otrli je krožnik s kosom prepečenca in nadaljeval: »Še nekaj bi jih lahko pojedel.« Vzdihnul je in si naložil fižola.

»Kar tako bi jih pa že ne smela jesti,« je ugovarjal Hudournik. »To — to ni prav.«

»Veš, mrtva sva na jajca, midva z Dimačem,« se je opravičeval Čok.